



# **STRATEŠKI PLAN AKTIVNOSTI DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAGE I ZAŠTITU 2012.-2014.**

**I. Sarajevo, veljača 2012. godine**

## **Članovi Radne grupe za strateško planiranje**

Odlukom ravnatelja Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-09-02-6314-1/11 od 11.11.2011. godine, imenovana je Radna grupa za izradu prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014. u sastavu:

- Jasmin Gogić, predsjednik,
- Enes Karić, član,
- Miroslav Pejčinović, član,
- Milan Rodić, član,
- Nebojša Pušara, član,
- Žarko Kalem, član;
- Dragiša Stanišić, analitičko-informativna potpora i
- Snežana Beganović, administrativno-tehnički poslovi.

Na sastanku održanom 24.11.2011. godine konstituirana je Radna grupa, usvojena metodologija rada iste i koncept izrade Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014.

Nakon izvršene sveobuhvatne analize realizacije Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu za period od 2009. do 2011. godine i potpunog uvida u ostvareni stupanj implementacije navedenog dokumenta, Radna grupa je pristupila izradi prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014.

Polazni - temeljni dokumenat koji je Radne grupa koristila za izradu prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014. je Strateški plan Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za period od 2011. do 2013. godine.

Radna grupa je od konstituiranja do 10.2.2012. godine bila angažirana na sveobuhvatnoj izradi prijedloga Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014.

## **Poruka ministra sigurnosti BiH**

## **Poruka ravnatelja Agencije**

Imajući u vidu činjenicu da je Državna agencija za istrage i zaštitu osnovana kao rezultat nastojanja da se na nivou države Bosne i Hercegovine uspostavi policijska agencija koja će, vršeći poslove i zadatke iz svoje nadležnosti na cijeloj teritoriji BiH, omogućiti efikasnu borbu protiv svih vidova organizovanog kriminala, terorizma, pranja novca, finansiranja terorizma, trgovine ljudima i drugih oblika kriminala koji su u njenoj nadležnosti, a sve radi podizanja na što viši nivo bezbjednosti za njene građane, danas, bez lažne skromnosti, možemo reći da se nalazimo na najboljem putu da ostvarimo našu viziju i misiju.

Prolazeći težak put od osnivanja Agencije za informacije i zaštitu (2002. godine) sa reduciranim policijskim ovlaštenjima do transformacije u Državnu agenciju za istrage i zaštitu sa punim policijskim ovlaštenjima (2004. godine), uz punu podršku relevantnih organa vlasti, međunarodnih organizacija, uz adekvatno opremanje, kadrovsко jačanje i edukaciju, ova agencija je postala prepoznatljiva i dominantna policijska institucija na nivou Bosne i Hercegovine za borbu protiv najtežih vidova kriminala.

Svjesni činjenice da je naš osnovni cilj stvaranje što bezbjednijeg okruženja za život naših građana, dokumentom Strateški plan aktivnosti Državne Agencije za istrage i zaštitu 2012 - 2014 definisali smo aktivnosti čijom će realizacijom u narednom trogodišnjem periodu postići i promovisati što veću efikasnost, djelotvornost, etičnost i profesionalizam, kako u svom radu, tako i u odnosima sa našim strateškim partnerima u cjelokupnom bezbjednosnom sektoru u Bosni i Hercegovini, regiji jugoistočne Evrope i šire.

Svjesni smo činjenice da je napredak u bezbjednosnom sektoru u Bosni i Hercegovini moguć samo uz visok nivo saradnje i koordinacije ključnih aktera, zato naš strateški plan pruža smjernice djelovanja unutar Agencije, informiše i upućuje na saradnju naše strateške partnera, kako bismo zajedno ostvarili viziju Bosne i Hercegovine u kojoj se njeni građani osjećaju sigurno i u najvećoj mjeri zaštićeni od kriminala.

**RAVNATELJ**

Goran Zubac

## SADRŽAJ

<b>1. Uvod.....</b>	<b>8</b>
1.1. Razlozi za donošenje strateškog plana Agencije.....	9
1.2. Model strateškog planiranja i definicije.....	11
1.3. Proces strateškog planiranja SIPA-e.....	12
1.4. Godišnji operativni plan – implementacija modela strateškog planiranja.....	15
<b>2. Misija Agencije.....</b>	<b>16</b>
<b>3. Vizija Agencije.....</b>	<b>17</b>
<b>4. Institucionalni i zakonski okvir za funkcioniranje SIPA-e.....</b>	<b>18</b>
4.1. Nadležnosti Agencije.....	19
4.2. Organizacijska struktura Agencije.....	20
4.3. Situiranost SIPA-e u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast u BiH.....	21
4.4. Suradnja Agencije sa drugim institucijama.....	22
4.5. Međunarodna suradnja.....	23
<b>5. Strateško okruženje koje utiče na rad SIPA-e.....</b>	<b>24</b>
5.1. Sigurnosna politika BiH.....	25
5.2. Proces stabilizacije i pridruživanja sa EU.....	25
5.3. Reforma pravosuđa.....	30
5.4. Reforma javne uprave.....	31
5.5. Proces pridruživanja NATO savezu.....	32
5.6. Strategija za rad na predmetima ratnih zločina.....	34
5.7. Strategija proširenja i ključni izazovi.....	35
5.8. Strateški plan Ministarstva sigurnosti 2011.-2013.....	37

5.9. Međunarodna i međuagencijska policijska suradnja.....	37
<i>5.9.1. Multilateralna suradnja SIPA-e.....</i>	38
<i>5.9.2. Regionalna suradnja SIPA-e.....</i>	40
<i>5.9.3. Bilateralna suradnja SIPA-e.....</i>	40
<i>5.9.4. Međuagencijska suradnja SIPA-e na razini BiH.....</i>	42
5.10. Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala.....	43
5.11. Strategija za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti.....	45
5.12. Javnost i mediji.....	46
<b>6. Suvremeni trendovi, društvene promjene i izazovi koji utiču na rad SIPA-e.....</b>	<b>47</b>
6.1. Europske integracije.....	48
6.2. Organizirani kriminal.....	52
6.3. Korupcija.....	53
6.4. Pranje novca.....	55
6.5. Terorizam.....	55
6.6. Zatvaranje Haškog tribunala.....	56
6.7. Kriminal visokih tehnologija.....	57
<b>7. Strateški ciljevi SIPA-e.....</b>	<b>59</b>
7.1. Strateški cilj 1.....	61
7.1.1. Programi.....	62
7.1.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	63
7.2. Strateški cilj 2.....	64
7.2.1. Programi.....	65
7.2.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	66
7.3. Strateški cilj 3.....	67

7.3.1. Programi.....	68
7.3.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	69
7.4. Strateški cilj 4.....	70
7.4.1. Programi.....	71
7.4.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	72
7.5. Strateški cilj 5.....	73
7.5.1. Programi.....	74
7.5.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	75
7.6. Strateški cilj 6.....	76
7.6.1. Programi.....	77
7.6.2. Očekivani rezultat cilja – indikator uspjeha.....	78
<b>8. Tabelarni pregled strateških ciljeva i programa.....</b>	<b>79</b>
<b>Bibliografija.....</b>	<b>86</b>
<b>Kratice.....</b>	<b>90</b>

# 1. UVOD

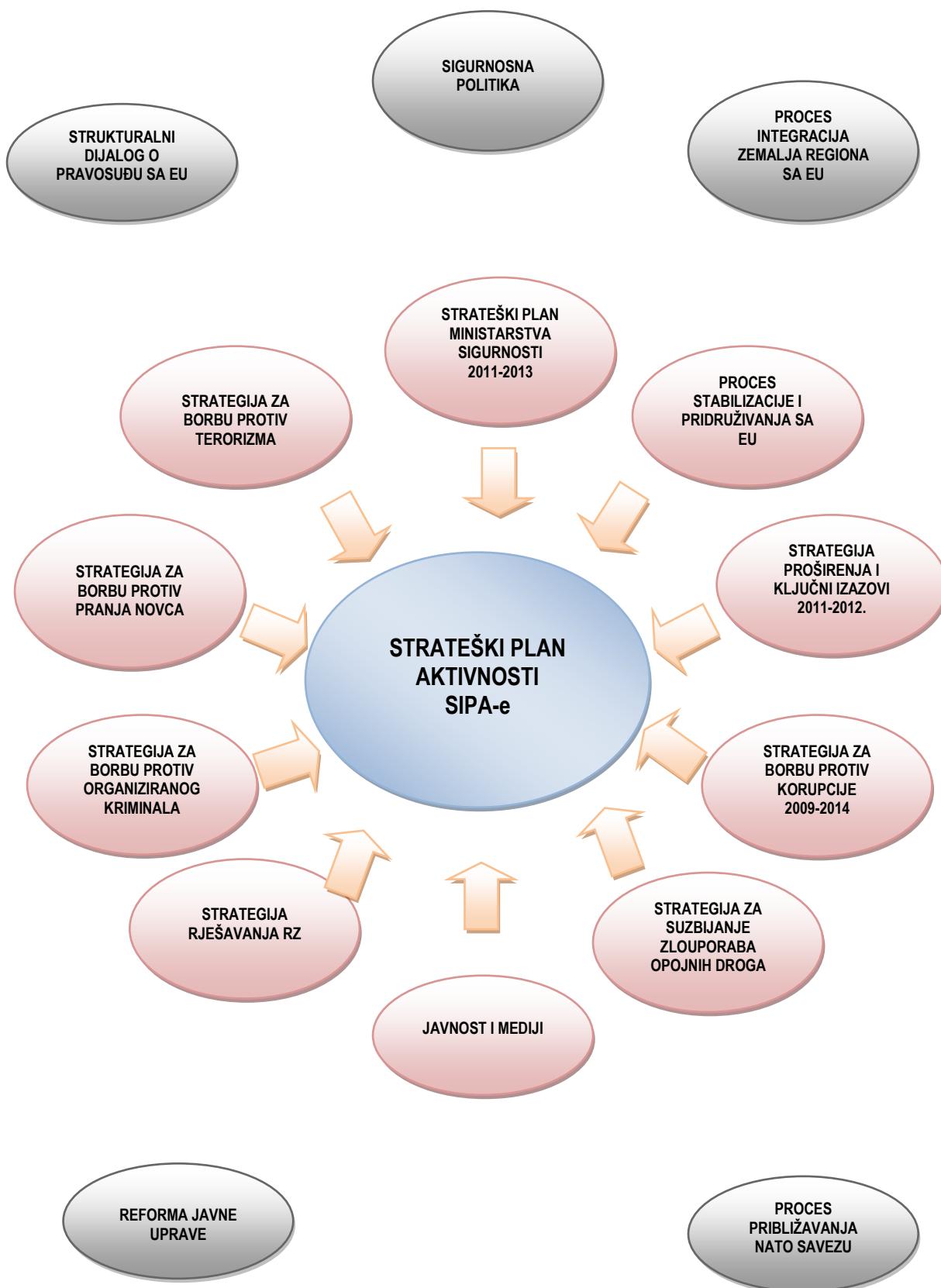


## **1.1. Razlozi za donošenje strateškog plana Agencije**

Strateško planiranje je strukturirana, racionalna metodologija koja pomaže organizaciji da usmjeri svoju energiju kako bi osigurala da svi njeni članovi rade na ostvarivanju jednakih ciljeva. Ono takođe omogućava sistematičan pristup procjenjivanju i prilagođavanju organizacijskih usmjerenja sukladno promjenjivim vanjskim faktorima. Pojednostavljeno, strateško planiranje je disciplinirana aktivnost koja za cilj ima donošenje fundamentalnih odluka i pokretanje aktivnosti koje oblikuju i vode organizaciju, odgovarajući na pitanja: Šta organizacija predstavlja? Šta ona radi i zašto to radi?

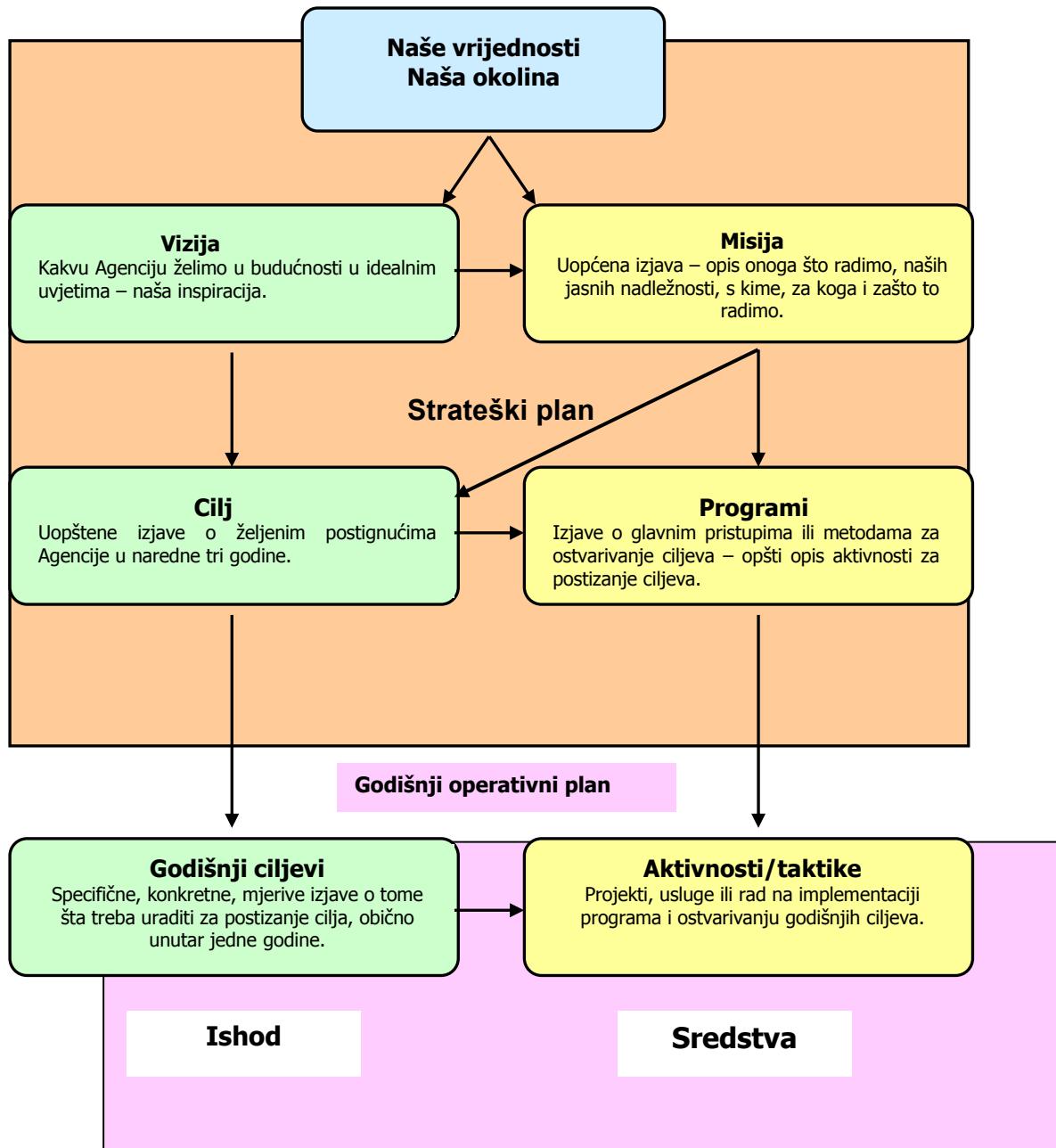
Osim osobne satisfakcije preuzimanjem odgovornosti nad budućnošću organizacije, strateško planiranje nudi najmanje šest razloga koji u potpunosti opravdavaju njegovu primjenu:

1. definira cjelokupnu misiju organizacije i fokusira se na strateške ciljeve;
2. potiče svijest o potrebama i internom i eksternom okruženju Agencije;
3. pruža osjećaj usmjerenosti, kontinuiteta i efikasnog korištenja raspoloživih ljudskih resursa i unaprjeđuje proces rukovodjenja;
4. uspostavlja standarde i principe odgovornosti za pojedince, provedbene programe i projekte, te dodijeljene resurse;
5. pruža temeljne elemente za kvalitetne projekcije strateških programa orijentiranih prema budućnosti, te pruža priliku za preuzimanje proaktivnog pristupa u ostvarivanju nadležnosti Agencije;
6. naglašava i afirmira najvažniji katalizator u efikasnom planiranju – praćenje i nadogradnja.



## 1.2. Model strateškog planiranja i definicije

Strateško planiranje je prepoznatljivo po nedostatku standardiziranih metoda i terminologije u predmetnoj oblasti. Zato je i prije otpočinjanja procesa strateškog planiranja poželjno i korisno ustanoviti operativne definicije termina korištenih u procesu planiranja, te pojasniti koji od elemenata su korišteni tokom izrade Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu.



### **1.3. Proces strateškog planiranja SIPA-e**

Ovaj strateški plan aktivnosti upućuje na trenutno i projicirano interno i eksterno okruženje Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) uspostavom novih prioriteta, kao i sistematičnu strukturu za ostvarivanje postavljenih ciljeva koji su rezultat sveobuhvatne analize. Naš proces planiranja prevodi te ciljeve u ostvarive i mjerive aktivnosti, kako bismo bili u mogućnosti pratiti tok njihove primjene. Jasno nam je da su poboljšanja moguća i očekujemo godišnja aktualiziranja, a Agencija će i dalje nastaviti aktivnosti na vršenju korjenitih promjena organizacijske strukture i procesa u njoj.

Aktivnosti na izradi Strateškog plana započete su prezentiranjem ideje rukovodnim službenicima, kako bi se upoznali sa svrhom, koristima i procesom strateškog planiranja. Nakon toga, uspostavljena je Radna grupa koju čine službenici SIPA-e iz različitih organizacijskih jedinica, a dobila je zadatak da vodi proces planiranja. Pored članova Radne grupe i mnogi drugi službenici SIPA-e doprinijeli su procesu razvoja našeg plana.

Prvi korak u procesu planiranja podrazumijevao je detaljnu i sveobuhvatnu analizu implementacije Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2009.-2011. Proces analiziranja započeo je upućivanjem prilagođenog akta svim organizacijskim jedinicama koje su sukladno predmetnim aktom sačinile izvješće o realizaciji navedenog strateškog dokumenta. Cilj analize bio je da se utvrdi stupanj realizacije svakog strateškog cilja pojedinačno i da se napravi presjek realizacije svakog cilja, što će poslužiti kao polazni temelj za definiranje naših budućih strateških ciljeva.

U prethodnom periodu, prilikom izrade Strateškog plana aktivnosti SIPA-e 2009.-2011., izvršeno je prikupljanje informacija i njihova analiza, što je Radna grupa uzela u obzir prilikom izrade Strateškog plana aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014, a to predstavlja drugi korak u procesu planiranja. Prikupljanje informacija i njihova analiza prilikom izrade Strateškog plana aktivnosti SIPA-e 2009.-2011., uključivali su tri komponente: procjenu okoline, procjenu vanjskih interesnih grupa i unutarnju procjenu. Procjena okoline utvrdila je prisustvo značajnih promjena i trendova u svijetu koji bi se mogli odraziti na rad SIPA-e. Pored navedenog, zatražene su i povratne informacije od naših interesnih grupa, kako bismo utvrdili njihove potrebe, viđenja i očekivanja u pogledu usluga. Informacije prikupljene od ključnih interesnih grupa pomogle su da se odrede rastući trendovi u eksternom okruženju. Radi procjene interne strukture Agencije, procesa i operacija, anketirani su rukovodeći službenici i srednje rukovodstvo i dobijeni su odgovori koji su uključivali i niže organizacijske strukture unutar njihovih organizacijskih jedinica. Potom je izvršeno kompariranje informacija prikupljenih u okviru procjena, utvrđena su ključna strateška pitanja sa kojima se suočava naša Agencija. Ključna pitanja su se odnosila na temeljna načela ili programske orijentacije koje definiraju najvažnije situacije sa kojima se Agencija trenutno susreće i sa kojima će se susretati u budućnosti. Ključna pitanja su utvrđena primjenom SWOT analize – prednosti, slabosti, prilike i prijetnje – korištene prilikom analiziranja informacija prikupljenih prilikom procjena. Prednosti i slabosti predstavljaju interne faktore, dok su prilike i prijetnje eksterni faktori. Značaj ovih ključnih pitanja određen je utvrđivanjem razmjera između tekućeg statusa ili uspjeha Agencije i potrebnih koraka za postizanje željenog odgovora na interne i eksterne faktore u budućnosti.

Treći i četvrti korak predstavlja je modifikaciju strateške vizije i izjave o misiji SIPA-e. Izjava o strateškoj viziji portretira preferirani „izgled” Agencije u budućnosti. Ona pruža usmjerenje i inspiraciju za postavljanje organizacijskih ciljeva. Izjava o misiji predstavlja uopšteni opis onoga što radimo, s kim/za koga radimo, opis naših jasnih nadležnosti, te odgovara na pitanje: „Zbog čega to radimo?“. Svi sljedeći koraci u procesu planiranja usklađeni su sa našim izjavama o viziji i misiji. Iako su termini „vizija” i „misija” ponekad u praksi međusobno zamjenjivi, jasno se razlikuju u sljedećem: vizija opisuje „buduće usmjerenje”, dok misija opisuje „opštu svrhu”.

Nakon izvršene svobuhvatne analize realizacije Strateškog plana aktivnosti SIPA-e 2009.-2011., Radna grupa je konstatirala da su definirani ciljevi u navedenom dokumentu kompatibilni i adekvatni i da se mogu primjenjivati u Strateškom planu aktivnosti Državne agencije za istrage i zaštitu 2012.-2014., što predstavlja sljedeći korak u procesu planiranja, s tim, što je potrebno izvršiti terminološko redefiniranje ciljeva, u smislu uvažavanje dostignute razine implementacije u prethodnom periodu. Utvrđeni ciljevi SIPA-e, koji su detaljno opisani u ovom dokumentu, uopštene su izjave o željenim postignućima Agencije u naredne tri godine. U okviru opisa svakog od ciljeva nalaze se „indikatori uspjeha” koji pružaju okvir za buduće dizajniranje preciznijih standarda i mjerila za utvrđivanje ostvarivanja ciljeva i napredovanja u njihovom ostvarivanju. Pored usklađenosti sa izjavama o viziji i misiji SIPA-e, naši strateški ciljevi upućuju i na prethodno prepoznata ključna pitanja i pružaju temelj za formuliranje programa i godišnjih ciljeva.

Šesti i posljednji korak podrazumijeva je formuliranje programa za svaki strateški cilj. Programi su izjave o glavnim pristupima ili metodama za ostvarivanje ciljeva i rješavanje konkretnih pitanja. Ideje za navedene programe potekle su iz prethodnih procjena okoline, vanjskih interesnih grupa, te unutrašnje procjene, a naročito iz prednosti i slabosti utvrđenih unutrašnjom procjenom, kao i implikacija izjava razvijenih kao dio procjena okoline i vanjskih interesnih grupa. Programi pružaju odgovor na pitanje: „Na koji način ćemo postići naš cilj?“.

Dijagram predstavlja pojednostavljen prikaz našeg procesa strateškog planiranja:



## **1.4. Godišnji operativni plan – implementacija modela strateškog planiranja**

Strateški plan SIPA-e uspostavlja temelj za pripreme i implementaciju godišnjeg operativnog plana. Godišnji operativni plan sadržaće godišnje ciljeve, koji provode programe sadržane u Strateškom planu. Godišnji ciljevi su specifične, konkretne, mjerive izjave o tome šta treba uraditi kako bi se cilj ostvario, najčešće u okviru jedne godine (ili manje).

Strateškim planom razvicićemo godišnje ciljeve koji sadrže informaciju o tome šta će biti urađeno, do kada će biti urađeno i ko će biti nositelji aktivnosti (pojedinac, grupa, jedinica itd.). U okviru svakog godišnjeg cilja nalaziće se najmanje jedan indikator uspjeha kako bi se izmjerio napredak. Indikatori uspjeha će biti usklađeni sa indikatorima uspjeha pridruženim svakom strateškom cilju. Periodičnim analiziranjem indikatora uspjeha moći ćemo pratiti napredak u ostvarivanju naših strateških ciljeva i djelotvornost naših programa i godišnjih ciljeva. Ponekad će biti potrebno revidirati programe i godišnje ciljeve unutar planskog perioda zbog promjenjivih okolnosti.

Radna grupa se nije bavila razradom programa u smislu izrade konkretnih projekata u okviru kojih se implementira program, a samim tim i ciljevi. U predmetnom dokumentu definirani su indikatori uspjeha radi kvantitativnog i kvalitativnog praćenja implementacije ciljeva.

Kao dodatno pomoćno sredstvo u implementaciji strateškog plana kreiraćemo integrirani sustav prema kojem će strateški plan postati mjerilo napretka u našoj organizaciji. Posljedično, on postaje sistem odgovornosti i kontekst iz kojeg proističu godišnji ciljevi i naše usluge. Ova metodologija kontinuiranog praćenja i evaluiranja, takođe će podstaknuti i evaluiranje individualnog, te rezultate organizacijskih jedinica unutar SIPA-e.

Značajno je objasniti principe strateškog planiranja svim pripadnicima Agencije. Moramo stvoriti okruženje u kojem svaka osoba, premda nije član Radne grupe, može uticati na njen rad, te dati preporuke. Dužnost menadžmenta i uposlenih u SIPA-i je da utvrde načine na koje se ostvaruje svaki od godišnjih ciljeva. Radna grupa za strateško planiranje sačinila je opće preporuke o mogućim pravcima djelovanja. Rukovodstvo, odbori za operativno planiranje i osoblje određuju stvarne pravce djelovanja. Preporuke, povratne informacije i uopćeno razumijevanje neizostavnii su elementi svakog od pobrojanih koraka.

Strateško planiranje je sarađivački i participatorski proces. Svi pojedinci bi trebali imati udjela i, u idealnim okolnostima, svako bi trebao imati osjećaj „vlasništva” nad planom. Ovakva individualna posvećenost omogućiti će dodatni podsticaj procesu implementacije.

Strateško planiranje je ključno za postizanje spremnosti Agencije da efikasno odgovori na sigurnosne izazove koji se očekuju u budućnosti.

Radna grupa predlaže da se na razini godišnjeg operativnog plana formira „Odbor za implementiranje projekata”, naglašavajući potrebu za uvođenjem nositelja programa (program menadžera), sa konkretnim zaduženjima, rokovima za realizaciju, kao i potrebu za definiranjem ko surađuje i koje organizacijske jedinice sudjeluju.

## 2. MISIJA AGENCIJE

**Naša misija je efikasno suzbijanje organiziranog kriminala, korupcije, teškog financijskog kriminala i terorizma, otkrivanje i istraživanje kaznenih djela ratnih zločina i zaštita svjedoka.**

**Pružit ćemo zaštitu svim građanima u BiH i unaprijediti njihov osjećaj sigurnosti i povjerenja u sigurnosni sustav.**

**Sarađivat ćemo sa javnošću i drugim agencijama u sprovodenju zakona.**

**Zadržat ćemo lidersku poziciju i ostati prepoznatljiv partner u suradnji na sprovodenju međunarodnih istraga iz oblasti organiziranog kriminala.**

### **3. VIZIJA AGENCIJE**

**Državna agencija za istrage i zaštitu, kao vodeća agencija za sprovodenje zakona u BiH, u suradnji sa drugim agencijama osigurat će najviši kvalitet usluga u oblasti sigurnosti građana i imovine.**



## 4. INSTITUCIONALNI IZAKONSKI OKVIR ZA FUNKCIONIRANJE SIPA-e

#### **4.1. Nadležnosti Agencije**

Državna agencija za istrage i zaštitu utemeljena je 2004. godine donošenjem Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu<sup>1</sup>. Ovim zakonom utvrđena je nadležnost i organizacija SIPA-e kao policijskog organa. SIPA je pravno naslijedila Agenciju za informacije i zaštitu koja je utemeljena 2002. godine kao samostalna institucija Bosne i Hercegovine, odgovorna za prikupljanje i obradu podataka od interesa za sprovođenje međunarodnih i kaznenih zakona BiH, kao i za zaštitu vrlo važnih ličnosti, diplomatsko-konzularnih predstavnštava i objekata institucija BiH, te diplomatskih misija koje imaju mandat u BiH.

Sukladno Zakonu o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, SIPA je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, sa operativnom samostalnošću, utemeljena radi obavljanja policijskih poslova, na čijem je čelu ravnatelj i koja se financira iz Proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH. SIPA je prva policijska agencija koja svoju nadležnost ostvaruje na cijeloj teritoriji BiH.

Na sva pitanja organizacije i upravljanja, te druga pitanja značajna za funkcioniranje SIPA-e kao upravne organizacije, kao što je donošenje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i drugih propisa, upravni nadzor, odnos između institucija BiH, te odnos prema pravnim i fizičkim osobama, u mjeri u kojoj nisu propisana ovim zakonom, primjenjuje se Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH<sup>2</sup>, te Zakon o upravi BiH<sup>3</sup>.

Poslovi iz nadležnosti SIPA-e su<sup>4</sup>:

1. Sprečavanje, otkrivanje i istraživanje kaznenih djela iz nadležnosti Suda BiH, a posebno organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih kaznenih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teškog financijskog kriminala;
2. Prikupljanje obavještenja i podataka o kaznenim djelima iz prethodne točke, te praćenje i analiza sigurnosne situacije i pojava koje pogoduju nastanku i razvoju kriminala;
3. Pružanje pomoći Sudu BiH i Tužiteljstvu BiH u prikupljanju obavještenja, te izvršavanje naloga Suda i glavnog tužitelja BiH;
4. Zaštita svjedoka;
5. Sprovođenje međunarodnih sporazuma o policijskoj suradnji i drugih međunarodnih instrumenata u njenoj nadležnosti;
6. Kriminalistička ekspertiza;
7. Ostali poslovi propisani zakonom i drugim propisom.

---

<sup>1</sup> Zakon o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 35/05 i 49/09).

<sup>2</sup> Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave u Bosni i Hercegovini (»Službeni glasnik BiH«, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09 i 59/09).

<sup>3</sup> Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09).

<sup>4</sup> Zbog donošenja Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za potporu policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08), izvršene su izmjene i dopune Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09), kojim su iz nadležnosti SIPA-e brisane odredbe koje se odnose na fizičku i tehničku zaštitu osoba, objekata i druge imovine zaštićene po ovom zakonu.

SIPA obrađuje podatke i vodi evidencije sukladno Zakonu o policijskim službenicima BiH<sup>5</sup>, Zakonu o zaštiti osobnih podataka<sup>6</sup>, Zakonu o zaštiti tajnih podataka<sup>7</sup> i drugim propisima u BiH.

## **4.2. Organizacijska struktura Agencije**

Vršenje poslova iz zakonom definiranih nadležnosti SIPA-e odvija se u okviru temeljnih organizacijskih jedinica koje su utemeljene zakonom i ostalih organizacijskih jedinica koje su uspostavljene Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu.

Temeljne organizacijske jedinice Agencije su:

1. Kabinet ravnatelja,
2. Kriminalističko-istražni odjel,
3. Financijsko-obavještajni odjel,
4. Centar za istraživanje ratnih zločina i kaznenih djela kažnjivih po međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu,
5. Odjel za zaštitu svjedoka,
6. Odjel za unutarnju kontrolu,
7. Jedinica za specijalnu potporu,
8. Služba za operativnu potporu,
9. Služba za administraciju i unutarnju potporu,
10. Služba za materijalno-finansijske poslove,
11. Regionalni ured Banja Luka,
12. Regionalni ured Mostar,
13. Regionalni ured Sarajevo i
14. Regionalni ured Tuzla.

Organizacijske jedinice koje su navedene u točkama 2, 3, 5, 6. i 7. utemeljene su Zakonom o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, dok su ostale organizacijske jedinice uspostavljene Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu<sup>8</sup>.

Zbog donošenja Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za potporu policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine, izvršene su izmjene i dopune Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, kojim su iz nadležnosti SIPA-e brisane odredbe koje se odnose na fizičku i tehničku zaštitu osoba, objekata i druge imovine zaštićene po ovom zakonu, a brisan je i Odjel za osiguranje ličnosti i objekata kao temeljna organizacijska jedinica koja je obavljala navedene poslove i zadatke. Međutim, i nakon stupanja na snagu navedenih zakona,

---

<sup>5</sup> Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 63/08 i 35/09).

<sup>6</sup> Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH, broj 49/06).

<sup>7</sup> Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH, broj 12/09).

<sup>8</sup> Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu (Prečišćeni tekst), broj: 17-01-02-1279/06 od 02.10.2006. godine i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 17-10-02-949/07 od 25.10.2007. godine.

Odjel za osiguranje ličnosti i objekata, u okviru poslova iz svoje nadležnosti, funkcionirao je u punom kapacitetu u sastavu SIPA-e, sve do stupanja na snagu Odluke o preuzimanju poslova, objekata, sredstava za rad i uposlenih između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine<sup>9</sup>, odnosno do 31.12.2010. godine.

#### **4.3. Situiranost SIPA-e u odnosu na izvršnu i zakonodavnu vlast u BiH**

Zakonska rješenja koja se odnose na situiranost SIPA-e u odnosu prema izvršnoj, zakonodavnoj i sudskoj vlasti u BiH poprilično su oskudna.

U odnosu prema sudskoj vlasti na razini BiH SIPA ima zakonsku obvezu pružanje pomoći Sudu BiH i Tužiteljstvu BiH u prikupljanju obavještenja, te izvršavanje naloga Suda BiH i glavnog tužitelja BiH.

U odnosu prema Ministarstvu sigurnosti BiH, u okviru kojeg SIPA djeluje kao upravna organizacija, situacija nije potpuno definirana, npr. Ministarstvo bi trebalo da pruži upute i da nadgleda upravne organe pod svojom nadležnošću (između ostalih i SIPA-u), ali je istovremeno zakonom propisana operativna samostalnost tih organa. U tom smislu trenutni zakonski okvir ostaje nedorečen u pogledu sljedećih pitanja:

- U kojim slučajevima i na koji način se očekuje da Ministarstvo sigurnosti da upute?
- U kojim slučajevima i na koji način Ministarstvo sigurnosti vrši politički nadzor i kontrolu?
- Po kojim pitanjima i na koji način su upravni organi odgovorni Ministarstvu sigurnosti (od SIPA-e se samo u dva slučaja zahtjeva da konsultira Ministarstvo sigurnosti: u slučaju nabavke oružja i drugih materijalnih sredstava i u slučaju obuke).

Ostali odnosi i situiranost SIPA-e u odnosu na izvršnu vlast, odnosno na Ministarstvo sigurnosti i Vijeće ministara BiH, ogledaju se u sljedećem:

- Vijeće ministara imenuje ravnatelja i zamjenika ravnatelja SIPA-e;
- Vijeće ministara donosi odluku o uspostavljanju novih regionalnih ureda SIPA-e;
- Vijeće ministara daje saglasnost na Pravilnik o unutarnjoj organizaciji SIPA-e;
- Ravnatelj je za svoj rad i rad SIPA-e, te za situaciju na područjima iz nadležnosti SIPA-e odgovoran ministru sigurnosti BiH (u daljem tekstu: ministar) i Vijeću ministara BiH;
- Ravnatelj podnosi izvješća o radu SIPA-e ministru;
- Ravnatelj izrađuje godišnji plan rada prema smjernicama predsjedavajućeg Vijeća Ministara BiH, te godišnji proračun SIPA-e i predlaže ih ministru, koji ih prosljeđuje Vijeću ministara BiH;
- Ravnatelj ima zakonsku obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o radu i situaciji na područjima iz nadležnosti SIPA-e ministru, koji ga prosljeđuje Vijeću ministara BiH, te

---

<sup>9</sup> Odluka o preuzimanju poslova, objekata, sredstava za rad uposlenih između Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine, VM broj 258/10 od 14.09.2010. godine.

- posebnih izvješćaa po potrebi ili na zahtjev ministra;
- Ravnatelj podnosi izvješće Parlamentarnoj skupštini BiH, Vijeću ministara BiH i Predsjedništvu BiH, na njihov zahtjev.

U odnosu na zakonodavnu vlast u BiH, SIPA uglavnom ima neizravne odnose koji se provode preko Ministarstva sigurnosti BiH. U tom smislu, kao što je već rečeno, ravatelj SIPA-e je u obvezi da na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH istočno podnosi izvješće.

Određene nadležnosti koje se odnose na sigurnost, a samim tim i u odnosu na SIPA-u, ima i Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH, koja predstavlja zajedničko i stalno tijelo Parlamentarne skupštine BiH. Ovo povjerenstvo, između ostalog, ima nadležnost da razmatra i prati sprovođenje sigurnosne politike BiH, razmatra izvješća Ministarstva sigurnosti BiH i drugih izvršnih tijela koja se bave pitanjima iz oblasti sigurnosti i o tome izvješćuje Parlamentarnu skupštinu BiH, razmatra izvješća o reviziji institucija iz oblasti sigurnosne politike BiH, te razmatra i druga pitanja iz oblasti sigurnosti BiH.

#### **4.4. Suradnja Agencije sa drugim institucijama**

Člankom 21. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu definirana je službena suradnja SIPA-e sa drugim institucijama u smislu pružanja međusobne pomoći za obavljanje poslova iz nadležnosti SIPA-e. U tom smislu organi uprave i druga tijela, službe i druge institucije u BiH, entitetska i županijska ministarstva unutarnjih poslova, carinske i porezne vlasti, finansijska policija, tijela za vezu sa Interpolom, nadležna tijela Brčko Distrikta i druga odgovorajuća tijela dužni su surađivati sa SIPA-om i na njen zahtjev pružiti joj pomoć u obavljanju poslova iz njene nadležnosti, te koordinirati djelatnosti iz svoje nadležnosti, sukladno zakonu i drugim propisima o zaštiti izvora, metoda i ostalih nejavnih informacija. Takođe, istim članom je propisano da je SIPA dužna surađivati i pružiti pomoć navedenim tijelima na njihov zahtjev.

Način pružanja pomoći definiran je zakonom, a sve što nije obuhvaćeno zakonom uređuje se međusobnim sporazumima. U tom smislu, SIPA je, osim sa policijskim agencijama, potpisala više memoranduma o suradnji sa relevantnim institucijama u BiH, a između ostalih 2005. godine potписан je i Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva civilnih poslova, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije za implementaciju sistema za zaštitu osobnih podataka građana o izradi softvera za sprečavanje pranja novca za Finansijsko-obavještajni odjel u sklopu Državne agencije za istrage i zaštitu.

Pored navedenog memoranduma, SIPA je potpisala i memorandum sa Poreznom upravom RS, Poreznom upravom FBiH i Brčko Distrikta i sa policijskim tijelima u BiH, o koordinaciji obavještajnih, sigurnosnih i policijskih aktivnosti, te Memorandum o razmjeni obavještajnih podataka u svezi sa kaznenim djelima sa navedenim institucijama. Memorandumi su navedeni u dijelu koji se odnosi na suradnju SIPA-e sa policijskim agencijama u BiH.

U prethodnom periodu SIPA je ostvarila značajnu suradnju sa Agencijom za identifikacijska dokumenata, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA), što je od posebne važnosti u dijelu koji definira Zakon o programu zaštite svjedoka u BiH, gdje je propisana obveza javnih službi da na zahtjev Odjela za zaštitu svjedoka, osobama pod zaštitom i policijskim

službenicim, izdaju ili privremeno mijenjaju potvrde ili druge dokumente neophodne za stvaranje ili održavanje privremeno izmijenjenog identiteta. Međutim, još uvijek nije moguće izvršiti promjenu identiteta osoba u Programu zaštite svjedoka i policijskih službenika angažiranih na ovim poslovima, iako je neupitno postojanje zakonskog temelja za izvršavanje ove mjere.

#### **4.5. Međunarodna suradnja**

Međunarodna policijska suradnja, odnosno njeni različiti aspekti, definirani su čl. 3, 13. i 23. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i čl. 53, 54. i 55. Zakona o Sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Budući da su poslovi iz nadležnosti SIPA-e sprečavanje, otkrivanje i istraga kaznenih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno: organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih kaznenih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teškog finansijskog kriminala, drugim riječima, kaznenih djela sa predznakom „međunarodni“ koje je nemoguće riješiti unilateralno, oslanjajući se isključivo na osobne kapacitete, međunarodna policijska suradnja dobija još veći značaj.

Globalizacija u savremenom svijetu donosi nove oblike interakcije iz svih sfera života i rada koji „lome“ tradicionalne granice nacionalnih država i izravno dovodi do sigurnosnih implikacija, s jedne strane, i potrebe za integracijskim oblicima suradnje, s druge strane. Višedimenzionalni oblici i forme organiziranog i transnacionalnog kriminala uslovljavaju novi sistemski pristup u pravovremenom i efikasnom odgovoru na rastuće prijetnje i nove oblike kriminalnih aktivnosti. Prostor BiH je veoma interesantan sa stanovišta izvršavanja nezakonitih djela od strane transnacionalnih kriminalnih organizacija, sa veoma naglašenim simboličkim vezama koje ostvaruju sa domaćim kriminalnim grupama i koje izravno utiču na opću sigurnosnu situaciju.

Budući da je međunarodna službena suradnja u izvornoj nadležnosti državnih institucija, a da je Državna agencija za istrage i zaštitu vodeća policijska agencija u BiH, proizilazi da je policijska službena suradnja, kako međunarodna, tako i međuagencijska, jedan od najznačajnijih aspekata rada Agencije. Pored toga, poslovi iz nadležnosti Agencije su u svezi sa sprečavanjem, otkrivanjem i istragom najtežih oblika kaznenih djela, utemeljenih na međunarodnim i organiziranim principima, što uslovljava neophodnost uspostave unificiranih mehanizama koji, pored razmjene informacija, moraju uključivati operativne i strateške aspekte izražene kroz formu bilateralne, regionalne i multilateralne službene suradnje.



## 5. STRATEŠKO OKRUŽENJE KOJE UTIČE NA RAD SIPA-e

## **5.1. Sigurnosna politika BiH**

Sigurnosna politika BiH je dokument koji definira dugoročnu i koherentnu strategiju, koja daje okvir i smjernice za izgradnju sustava i svih mehanizama nužnih za djelotvorno djelovanje sektora sigurnosti. Sigurnosna politika BiH ima veliki uticaj na rad SIPA-e, odnosno na njen strateško planiranje. Ciljevima koji se odnose na sigurnosnu politiku predviđa se uspostava i razvoj institucija sustava sigurnosti sposobnih da odgovore na sve rizike i prijetnje temeljnim vrijednostima i interesima BiH. U svezi s tim, u okviru unutarnje politike navodi se da će subjekti sigurnosnog sustava BiH svoje djelovanje usmjeriti posebno na borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala i korupcije, protiv ilegalnih migracija i trgovine ljudima.

U dijelu koji se odnosi na ostvarivanje ciljeva unutrašnje sigurnosti ovaj dokument predviđa uključivanje u regionalne i euroatlanske inicijative, te ispunjavanje obveza iz međunarodnih ugovora, što će doprinijeti da se djelatnost tijela i službi koje provode unutarnju politiku BiH, stalno usklađuje sa europskim standardima.

U okviru vanjske politike Bosna i Hercegovina ima istovjetno stajalište kao i Europska unija u područjima zabrane razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe kemijskog oružja, sveobuhvatne zabrane nuklearnih eksperimenata, kontrole oružja za masovno uništavanje i sl. Bosna i Hercegovina je prihvatile Kodeks ponašanja EU u pogledu izvoza oružja i ugradila ga u svoje zakonodavstvo i potpisnica je većine postojećih međunarodnih sporazuma i ugovora o neširenju oružja za masovno uništenje. Bosna i Hercegovina promovira Program akcije o nezakonitoj trgovini lakim naoružanjem na regionalnoj razini u okviru OEŠ-a.

## **5.2. Proces stabilizacije i pridruživanja sa EU**

Bosna i Hercegovina je potencijalni kandidat za članstvo u Europsku uniju i kao takva učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) između BiH i EU potpisani je u lipnju 2008. godine i ratificirale su ga sve države članice EU. Pred Bosnom i Hercegovinom je veliki broj izazova i zadataka koje je potrebno realizirati kako bi pristupila Europskoj uniji. U Izvješću Europske unije o napretku koji je Bosna i Hercegovina postigla u 2011. godini precizirane su oblasti u kojima je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati. Dodatni napredak neophoran je u sljedećim oblastima koje imaju veze sa djelokrugom rada i nadležnostima Državne agencije za istrage i zaštitu:

**Organizirani kriminal.** Organizirani kriminal danas predstavlja jednu od najvećih prijetnji sigurnosti građana svih država svijeta. Kao društveno negativna pojava, organizirani kriminal ima sposobnost da se prilagođava konkretnoj društveno-političkoj i ekonomskoj situaciji, ne samo unutar jedne zemlje, nego i na međunarodnom planu.

Organizirani kriminal se ne ispoljava u svim zemljama u istim oblicima i sa istim intenzitetom, već su i oblik i intenzitet ispoljavanja adekvatni postojećim društvenim odnosima i povoljnim uslovima za odgovarajuće vidove kriminalne djelatnosti. Stoga u našoj zemlji treba tražiti oblike organiziranog kriminala koji su uslovljeni postojećim društvenim odnosima.

Organizirani kriminal, uglavnom u težim pojavnim oblicima, sve više se ispoljava u međunarodnim razmjerama, pa njegovo uspješno sprečavanje i otkrivanje podrazumijeva i odgovarajuće međunarodne mjere. Protiv organiziranog kriminala borba može biti efikasna jedino ako se realno sagleda njegovo pravo mjesto u društveno-ekonomskom i političkom sustavu zemlje i ako sva nadležna tijela sa državom na čelu djeluju organizirano, sa jasnom predstavom da se ne radi o pojedinačnim kriminalcima, već da su u pitanju oblici organiziranog kriminala koji imaju svoje korijene upravo u tom sustavu i da je u toj borbi nužno suočavanje sa svim njegovim elementima.

U Bosni i Hercegovini postoji određena nekoordinacija i problemi u sprovođenju istraga zato što ne postoji međusobna suradnja agencija za sprovođenje zakona, pa se vrlo često dešavaju tzv. "paralelne istrage", što umanjuje efikasnost agencija prilikom realizacije konkretnih mjera i radnji. Za efikasnu borbu protiv organiziranog kriminala potrebna je kontinuirana suradnja agencija za sprovođenje zakona na svim razinama, kao i suradnja sa ostalim međunarodnim institucijama.

Državna agencija za istrage i zaštitu u proteklom periodu ostvarila je značajnu suradnju sa OLAF-om (Ured Europskog povjerenstva za sprečavanje krivotvoreњa novca, pranja novca, prevara i sl), kao i sa EUROPOL-om, koji je dao značajan doprinos prilikom otkrivanja i istraživanja određenih kriminalnih djelatnosti. U okviru regionalne suradnje Državna agencija za istrage i zaštitu postigla je zavidne rezultate, budući da su aktivnosti svih policijskih agencija u regionu sprovedene koordinirano, jer jedna organizirana kriminalna grupa ne djeluje na području samo jedne zemlje, nego prelazi regionalne granice.

Da bi se u borbi protiv organiziranog kriminala prevazišle nacionalne granice, potrebno je ojačati policijske kapacitete u materijalnom i tehničkom smislu. Pored navedenog, potrebno je izvršiti i specijalizaciju policijskih kapaciteta, budući da nedostatak određenih resursa ograničava efikasnost istraga.

Svjesna činjenice da je pored nacionalne sigurnosti od presudnog značaja regionalna i globalna sigurnost, Bosna i Hercegovina je odlučna u namjeri da strateškim pristupom i uz pomoć međunarodne zajednice, usaglašenim i koordiniranim djelovanjem zakonodavne, sudske i izvršne vlasti, razvije nacionalne kapacitete i potencijale za efikasnu borbu protiv svih oblika organiziranog kriminala, a posebno protiv različitih oblika koruptivnog djelovanja i uticaja njegovih nositelja u strukturama svih razina vlasti.

**Borba protiv korupcije.** Bosna i Hercegovina je napravila mali napredak u oblasti borbe protiv korupcije. Napredak u ovoj oblasti predstavlja usvajanje nove Strategije za borbu protiv korupcije 2009-1014, kao i Akcijskog plana. Međutim, potrebno je uložiti dodatne napore u ovoj oblasti. U sprovođenju aktivnosti koje se odnose na korupciju iz Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije 2006.-2009. godine postignuti su ograničeni rezultati. Ne sprovode se efikasne istrage i procesuiranje osumnjičenih u slučajevima korupcije „visoke razine“. Slaba koordinacija u sprovođenju aktivnosti koje se odnose na borbu protiv korupcije na državnoj razini još uvijek je problem. Posebna istražna sredstva primjenjiva na slučajeve korupcije ne koriste se efikasno, a i suradnja između policije i tužitelja mora biti unaprijeđena. Korupcija u Bosni i Hercegovini i dalje je ozbiljan problem, posebno unutar vladinih i drugih državnih i entitetskih struktura.

**Terorizam.** U periodu 2009.-2011. godine donesena je i usvojena Strategija Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma 2010.-2013., te je na temelju iste sačinjen Akcijski plan Agencije za implementaciju i sprovođenje pomenute strategije.

Takođe, izvršene su izmjene i dopune Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, tako da je članu 201. (Terorizam) pridodat članak 202. a) – (Javno podsticanje na teroristički akt), članak 202. b) – (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), članak 202. c) – (Obuka za izvođenje terorističkih aktivnosti) i 202. d) – (Organiziranje terorističke grupe), kao i Zakona o krivičnom potupku Bosne i Hercegovine, članak 139. stavak 2) (Lišenje slobode i zadržavanje), gdje se osoba može zadržati 72 sata, nakon čega se sprovodi tužitelju, a isti olakšavaju rad u oblasti borbe protiv terorizma.

Kadrovsко popunjavanje Odsjeka za borbu protiv terorizma i trgovine ABHO je okončano.

U cilju poboljšanja razmjene informacija i suradnje sa drugim nadležnim institucijama, Agencija je uzela aktivno učešće u uspostavi i radu Udarne, odnosno Operativne grupe za borbu protiv terorizma i to tako što je za rad u Operativnoj grupi nominirala pet svojih službenika, te osigurala prostorije za smještaj i drugu materijalno-tehničku potporu.

Intenzivirane su aktivnosti na međunarodnoj suradnji u borbi protiv terorizma i sudjelovalo se u zajedničkom radu, kao što je u SECI centru (SELEC) u okviru Grupe za antiterorizma - Podgrupe za malo i lako naoružanje. Takođe, policijski službenici koji rade na ovim poslovima sudjelovali su u projektu „Zajednički istražni timovi“ u okviru Konvencije za policijsku suradnju zemalja Jugoistočne Europe.

**Pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti.** Bosna i Hercegovina je u oblasti pranja novca postigla određeni napredak. Tokom 2011. godine u zakonsku proceduru upućene su Izmjene i dopune Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Izmjenama i dopunama Zakona predviđeno je formiranje finansijsko-obavještajne jedinice kao samostalne agencije administrativnog tipa u BiH.

Posebni odbor stručnjaka Vijeća Europe MONEYVAL zadužen za praćenje sprovođenja mjera za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma na 35. plenarnoj sjednici 11.04.2011. godine usvojio je Izvješće o napretku u okviru 3. kruga evaluacije za BiH, koji je sačinjen na temelju posjete tima stručnjaka MONEYVAL-a Bosni i Hercegovini 2009. Godine. Tim MONEYVAL-a je u kontaktima s predstavnicima državnog i privatnog sektora prikupljao podatke o usklađenosti BiH legislative i prakse na području sprečavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, procjenjujući stupanj prilagođavanja FATF-ovim preporukama.

Elektronski sustav izvješćivanja o transakcijama koji je u dosadašnjem radu uključivao samo bankarski sektor, od početka 2011. godine prilagođen je i za druge obveznike iz nebankarskog sektora, čime su stvorene prepostavke za njihovo povezivanje na jedinstveni informatički sustav na državnoj razini.

U dijelu koji se odnosi na sprovođenje relevantnih specijalističkih obuka za službenike koji rade na specifičnim poslovima iz ove oblasti, sprovedene su određene aktivnosti, ali potrebno je staviti akcenat na posebne istražne tehnike, korištenje opreme i informacijskih alata.

Pored navedenog, potrebno je značajno unaprijediti suradnju između Finansijsko-obavještajnog odjela i entitetskih agencija za sprovođenje zakona, kao i poboljšati kvalitet razmjene informacija međunarodnom suradnjom putem Egmont sustava.

Takođe, potrebno je implementirati preventivne i nadzorne mjere, te proširiti iste na nebankarske finansijske institucije i posrednike.

Bosna i Hercegovina treba okončati usklađivanje svog zakonodavstva sa Konvencijom Vijeća Europe o pranju novca, traženju, pljenidbi i oduzimanju dobiti stečene kriminalnim radnjama. Upravljanje oduzetom imovinom još uvijek nije usklađeno unutar države. Zakonodavstvo se razlikuje na državnoj i entitetskoj razini, i još uvijek nije usklađeno sa međunarodnim standardima.

Za razliku od pranja novca kojem uvijek prethodi neka nezakonita radnja, terorizam može biti financiran iz prihoda legalnih aktivnosti (humanitarne organizacije, razne udruge, donacije). Ova okolnost uveliko otežava otkrivanje financiranja terorističkih aktivnosti, tim više što su iznosi transakcija kojima se terorizam financira često manji od iznosa propisanog za prijavu Finansijsko-obavještajnom odjelu. Zato mjere koje se poduzimanju radi sprečavanja pranja novca nisu dovoljne u borbi protiv financiranja terorističkih aktivnosti, već moraju biti dopunjene posebnim mjerama koje propisuju nadležna međunarodna tijela.

Da bi se postigao stalni napredak u ovoj oblasti i bolji rezultati, potrebno je, između ostalog, ojačati i administrativne kapacitete, efikasno sprovoditi zakonski okvir i podizati svijest o negativnim učincima i opasnostima od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti na ukupna društveno-ekonomsko-socijalna kretanja Bosne i Hercegovine i njene građane.

**Trgovina narkoticima.** Bosna i Hercegovina je, prije svega, tranzitno i destinacijsko područje trgovine narkoticima i nalazi se na tzv. "balkanskoj ruti" trgovine drogama. Može se reći da je uglavnom tranzitno područje krijućarenja sintetičkih droga i kokaina sa zapada, te heroina i produkata kanabisa sa istoka. Naravno, određene količine heroina i marihuane ostaju na području BiH za potrebe domaćeg narko tržišta, dok se znatno manja količine kokaina u odnosu na heroin rasparčava po većim centrima u BiH sa bogatijom klijentelom. Najprisutnija droga i dalje je marihuana, ali su u određenim količinama prisutne i ostale opojne droge, a prije svega sintetičke droge.

Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH, na 99. sjednici održanoj 24.9.2009. godine, donijelo je Odluku o usvajanju Državnog akcijskog plana borbe protiv zlouporabe opojnih droga u BiH 2009.-2013. Akcijski plan je objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj: 08/10, od 2.2.2010. godine, a za njegovo implementiranje, kao odgovorna institucija, zadužen je Odsjek za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Ministarstva sigurnosti BiH.

Na razini BiH uspostavljene su posebne krovne i sveobuhvatne institucije za borbu protiv zlouporabe opojnih droga (Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga), te

implementirane druge zacrtane aktivnosti sukladno Zakonu o sprečavanju zlouporabe narkotika i njihovih prekursora, te Nacionalnom strategijom za kontrolu, prevenciju i suzbijanje droga 2009.-2013. i Akcijskim planom.

Temeljni problem predstavlja što nije uspostavljen Ured za droge na razini BiH, budući da se ovaj ured navodi kao jedna od odgovornih institucija u svim provedbenim aktivnostima u ovoj oblasti. Ovaj ured je zamišljen kao stručno tijelo koje okuplja multidisciplinarni tim stručnjaka koji je zadužen za koordinaciju i nadzor nad svim aktivnostima predviđenim Strategijom i Akcijskim planom, kao i za stručne konsultacije i pomoć svim institucijama koje su zadužene za posebne aktivnosti predviđene Akcijskim planom, a naročito u oblastima prevencije, liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije, edukacije, statistike i istraživanja, te evaluacije. Pokrenute su aktivnosti za njegovo formiranje, tako da je uspostava istog predviđena Državnom strategijom i Državnim akcijskim planom. Formiranje ovog ureda predviđeno je i u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju i suzbijanju zlouporabe opojnih droga, koji je u proceduri usvajanja.

U prethodnom periodu usvojene su Izmjene i dopune Zakona o prevenciji i zabrani zlouporabe opojnih droga, kao i Pravilnik za uništavanje zaplijenenih droga.

Ministarstvo sigurnosti je uspostavilo bazu podataka o kaznenim djelima koja su u svezi sa zlouporabom droga, koja je dostupna na većini graničnih prelaza. Određeni napredak je postignut u prikupljanju informacija, sukladno standardima Europskog centra za monitoring nad drogama i ovisnosti o drogama (EMCDDA). Takođe, pokrenute su aktivnosti na sprovođenju testiranja vozača na zlouporabu opojnih droga, kao i na uvođenju obveze sprovođenja kvantitativnih toksikoloških analiza tjelesnih tečnosti i tkiva živih ljudi, kao i umrlih na psihoaktivne supstance, te vođenje mortalitetnih statistika uspostavom toksikoloških laboratorijskih mjeri. Sprovode se aktivnosti na pružanju potpore savjetovalištima i laboratorijama za dijagnosticiranje infektivnih bolesti, kao i aktivnosti podjele/zamjene sterilnih šprica i igala.

Na državnoj razini nije uspostavljena evidencija o oduzetim količinama opojne droge, novčanim sredstvima i drugoj imovini koja potiče iz nedopuštenog prometa opojnim drogama. U narednom periodu potrebno je uspostaviti jedinstvenu i transparentnu proceduru skladištenja i uništavanja zaplijenenih droga.

**Trgovina ljudima.** Trgovina ljudima označava vrbovanje, transport, prebacivanje, davanje utočišta ili prihvata osoba upotrebom sile ili drugih sredstava prinude, otmice, prevare, obmane, zlouporabe ovlasti ili položaja ili zlouporabe tuđe nemoći ili davanjem ili primanjem isplata ili povlastica kako bi se pribavila suglasnost osobe koja kontroliše drugu osobu u svrhu eksplotacije. Trgovina ljudima je oblik kriminala koji se prilagođava sustavu i kroz praćenje akcija organa vlasti. Iako problem trgovine ljudima nije više tako evidentan kao ranijih godina i broj registriranih slučajeva je mnogo manji u odnosu na raniji period, to ne znači da je ovaj fenomen u potpunosti pod kontrolom. Podaci kojima se raspolaze ukazuju da su trgovci ljudima promijenili "modus operandi". Raspoložive indicije ukazuju da se najrašireniji oblik trgovine ljudima u svrhu seksualne eksplotacije sada sve više odvija u privatnim stanovima i kućama, a žrtve se naručuju putem telefona i daju u "najam" na dogovoren vrijeme. Za razliku od racija po ugostiteljskim objektima kao što su noćni barovi, koje su ranije bile česte, zbog prikrivenosti ovih aktivnosti sada je mnogo teže otkrivanje, rasvjetljavanje i dokumentiranje ove vrste kriminala.

**Suradnja Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije (MKSJ).** U rujnu 2005. godine potpisana je Memorandum o razumijevanju između Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju i Tužiteljstva Bosne i Hercegovine – Poseban odjel za ratne zločine”, radi ostvarivanja što efikasnijeg rada Odjela za ratne zločine Tužiteljstva Bosne i Hercegovine u procesuiranju predmeta ratnih zločina, uz potporu i pomoć Tužiteljstva MKSJ.

Navedenim memorandumom potpisnice reguliraju međusobnu suradnju u pogledu zahtjeva za pomoć, pristupa dokumentima, pristupa izjavama svjedoka, kontakta sa svjedocima i svjedocima za koje postoji zaštitne mjere, pristupa izvješćima, vještacima itd.

Tužiteljstvo MKSJ i Tužiteljstvo BiH ostvaruju dobru suradnju u kaznenom procesuiranju predmeta ratnih zločina i česte kontakte i komunikaciju u svezi sa radom na predmetima ratnih zločina. S tim u svezi, i uredi oficira za vezu sa Haškim tribunalom odgovaraju na sve postavljene zahtjeve Tužiteljstva i ostvaruju punu potporu u radu Tribunal-a.

Ovakva suradnja treba biti nastavljena i u budućnosti, ali uzimajući u obzir činjenicu da predstoji zatvaranje Haškog tribunala, prevashodno treba raditi na dobroj suradnji i komunikaciji na unutarnjem planu i sa susjednim zemljama po pitanju rješavanja ratnih zločina.

SIPA ostvaruje dobru suradnju sa Tužiteljstvom MKSJ i Tužiteljstvom BiH, a cilj je da i u narednom periodu ostvaruje što efikasniju suradnju. U narednom periodu potrebno je uložiti veće napore i otkloniti pravne prepreke sa susjednim zemljama za izručenje osoba koje su počinile kaznena djela, jer pravne prepreke koje se odnose na izručenje u Zakonu o kaznenom postupku BiH i dalje ometaju napore u procesuiranju predmeta ratnih zločina.

### **5.3. Reforma pravosuđa**

Ustav BiH<sup>10</sup> propisuje da je BiH demokratska država koja funkcioniра sukladno vladavini prava i obvezuje državne i entitetske organe vlasti da osiguraju najvišu razinu poštivanja međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda. Postizanje ovih ciljeva zavisi od jakog, efikasnog, nepristrasnog i neovisnog pravosuđa.

Reforma pravnog sustava u BiH brzo se razvijala u proteklim godinama, usvajanjem novih zakona o kaznenom postupku na državnoj i entitetskoj razini, uspostavom Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća, kao i opsežnim restrukturiranjem sudova.

Uprkos velikim pomacima u reformi kaznenog zakonodavstva, još uvijek se radi na reformiranju pravosuđa u šta su aktivno uključeni i međunarodni faktori. Ovo se posebno odnosi na oblast posmatranja sudskega procesa, sprovođenje reforme kaznenog postupka, procesuiranje ratnih zločina pred domaćim sudovima, pitanja pristupa pravosudnom sustavu, oblast

---

<sup>10</sup> Ustav Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u BiH, Anex 4.) i Amandman I na Ustav Bosne i Hercegovine (»Službeni glasnik BiH«, broj 25/09).

informiranja javnosti od strane tužitelja o predmetima u svezi sa ratnim zločinima, te reformu kazneno-popravnih ustanova.

Cilj reformi je da se osigura da:

- svi, bez obzira na status, budu jednaki pred zakonom;
- zakoni budu sukladno Ustavu BiH i međunarodnim instrumentima za zaštitu ljudskih prava i da sprovođenje zakona bude sukladno međunarodnim obvezama BiH;
- djelovanje pravosuđa bude oslobođeno uplitanja sa strane, kao i pritiska od intervencije;
- svi imaju jednak pristup pravosudnom sustavu, kako bi se utvrdila njihova prava i obveze, te da pravni lijekovi, koji su im dostupni, budu djelotvorni;
- prava optuženog na pravično suđenje, sukladno međunarodnim standardima, budu poštivana, tako da presude budu nesporne.

U lipnju 2011. godine pokrenut je strukturalni dijalog o pravosuđu između EU i Bosne i Hercegovine. Ovaj dijalog je pokrenut u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja, kako bi se olakšala revizija zakonodavstva i funkciranja institucija sukladno odgovarajućim europskim standardima, te da bi se osigurao neovisan, efikasan, nepristrasan i odgovoran pravosudni sustav koji osigurava vladavinu prava u BiH.

Sve su češći zahtjevi i potreba za formiranjem vrhovnog suda BiH, što bi značajno doprinijelo ujednačavanju sudske prakse na cijelom području BiH.

Svakako da treba uzeti u obzir i prestanak mandata MKSJ u skorije vrijeme, jer je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih nacija usvojilo Rezoluciju 1966 (2010), kojom MKSJ mora dovršiti sve preostale predmete do 31. prosinca 2014. godine.

Mandat međunarodnih tužitelja angažiranih u posebnom Odsjeku za ratne zločine Tužiteljstva BiH, sukladno odluci visokog predstavnika, ističe 31.12.2012. godine.

Agencija će pravovremeno odgovoriti na svaku pojedinačnu fazu reforme pravosuđa, adekvatnim reorganiziranjem radi prilagođavanja reformama, obukama kadrova i opremanjem, kao i predlaganjem neophodnih zakonskih i podzakonskih propisa. Takođe, nastojaće da se u narednom periodu u procesu reforme pravosuđa BiH unaprijedi komunikacija, koordinacija i suradnja između različitih državnih institucija, prije svega između Suda BiH, Tužiteljstva BiH i SIPA-e, a sve radi uspostavljanja efikasnog pravosudnog sustava u BiH.

#### **5.4. Reforma javne uprave**

Cilj Strategije reforme javne uprave je reformiranje javne uprave u BiH radi postizanja značajnog unaprjeđenja uprave u BiH. Reforma predstavlja preduvjet za integraciju BiH u Europsku uniju, koja upravne kapacitete, kao i sposobnost usvajanja i sprovodenja temeljnih propisa Europske unije (*Acquis communautaire*) smatra glavnim uvjetom za članstvo u Europsku uniju.

Reforma zahtijeva unaprjeđenje općih upravnih kapaciteta putem reforme temeljnih horizontalnih sustava i upravljačkih struktura kao što su:

- kapaciteti donošenja politike i koordinacije,
- javne financije,
- ljudski potencijali,
- upravni postupak,
- institucionalna komunikacija i
- informacione tehnologije.

Strategijom se, takođe, daju konkretna usmjerenja u smislu stvaranja koherentnijih upravnih struktura u okviru i između različitih razina uprave, te u smislu upravljanja promjenom kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi u svakom sektoru.

Reforma javne uprave odvija se u tri faze, od kojih treća faza obuhvata period od siječnja 2011. do kraja 2014. godine i odnosi se na ispunjavanje dugoročnih ciljeva. U ovoj fazi proces europskih integracija zahtijevaće sve više standarde javne uprave. Cilj Bosne i Hercegovine je da postigne razinu kvalitete europskog upravnog prostora do kraja 2014. godine, da ispoštuje zajedničke standarde država članica EU i da provede *Acquis*. Kako bi ispunila ove zahtjeve, BiH će izvršiti procjenu sprovođenja aktivnosti iz prethodnog perioda, a planirat će i nove aktivnosti u ključnim oblastima reforme uprave, između ostalog, u oblastima gdje nije postignut zadovoljavajući napredak.

SIPA je, svakako, dio javne uprave i uključena je u reforme koje se odvijaju u ovom području. Formiranje SIPA-e, takođe je dio reformskih zahtjeva javne uprave, posebno njeno situiranje u okvir Ministarstva sigurnosti BiH kao upravne organizacije sa operativnom samostalnošću. Poznato je da je od 2002. do 2004. godine djelovala Agencija za informacije i zaštitu koja je imala status samostalne upravne organizacije. I u narednom periodu SIPA će prilagođavati svoju organizaciju i strukturu reformskim zahtjevima iz Strategije reforme javne uprave u BiH.

## **5.5. Proces pridruživanja NATO savezu**

Sigurnost Bosne i Hercegovine povezana je sa sigurnošću i perspektivama neposrednog okruženja, regije, Europe i međunarodne zajednice u cijelini. Polazeći od potrebe za očuvanjem trajnog mira, sigurnosti i stabilnog demokratskog i sveukupnog državnog razvoja, kao i potrebe za uključivanjem BiH u suvremene europske, političke, ekonomске i sigurnosne integracijske tokove, BiH je pristupanje euroatlantskim integracijskim procesima utvrdila kao jedan od prioriteta vanjske politike. Bosna i Hercegovina je prihvata koncept kolektivne vojne sigurnosti kao temelj dugoročne vojne strategije. Ključni element za ostvarivanje neupitne kolektivne vojne sigurnosti BiH je postati članicom NATO-a, jer u tom slučaju njen suverenitet i teritorijalni integritet garantuje i cijeli Savez, kako je definirano Vašingtonskim sporazumom. Predsjedništvo BiH je radi toga izjavom iz 2001. godine iskazalo političku volju za članstvo u euroatlantske sigurnosne strukture.

Prijemom u NATO program „Partnerstvo za mir“ (PfP), BiH je iskazala da je odlučna da što brže postigne potpunu interoperativnost u svim segmentima sa svim zemljama članicama NATO-a. BiH će nastaviti sa Procesom planiranja i revizije (PARP), aktivno sudjelovati u

konsultacijama sa NATO savezom kroz modalitete suradnje „Intenziviranje dijaloga“, te implementirati odredbe IPAP-a (BiH - NATO Individualni partnerski akcijski plan), a sve radi što bržeg ulaska u Akcijski plan za partnerstvo (MAP) i u konačnici u punopravno članstvo u NATO savez. Naime, NATO program „Partnerstvo za mir“ raspolaže vrlo korisnim alatima i mehanizmima koji pomažu zemljama učesnicama Programa da postignu ciljeve izražene u Prezentacijskom dokumentu pri pristupanju Partnerstvu za mir. Jedan od tih dokumenata je i IPAP – Individualni akcijski plan partnerstva koji precizira akcije i aktivnosti koje se namjeravaju poduzeti radi ispunjavanja uvjeta za ulazak u NATO. Kada BiH ispunji sve zahtjeve NATO-a i stekne uvjete da postane kredibilan kandidat za članstvo u NATO, pristupiće programu „Membership Action Plan“ (Akcijski plan za članstvo) koji je najviši stupanj partnerstva i posljednja stepenica pred punopravno članstvo u NATO.

Sukladno strateškim opredjeljenju BiH za punopravno članstvo u NATO-u, kao i odluci Predsjedništva BiH o produbljivanju suradnje sa NATO-om na razini IPAP-a, uspostavljen je NATO Koordinacijski tim Vijeća ministara BiH (NATO KT) sa zadatkom interresorne suradnje ministarstava i institucija BiH kako bi se osigurala efektivna implementacija IPAP-a. NATO KT sastoji se od predstavnika svih državnih ministarstava i institucija, a u radu NATO KT redovno učestvuju i predstavnici Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost Parlamenta BiH, kao i predstavnik NATO štaba u Sarajevu. NATO KT će u narednom periodu raditi na daljem osiguranju interresorne suradnje i koordinacije aktivnosti ministarstava i institucija BiH, kao i na unaprjeđenju te suradnje.

IPAP je mehanizam suradnje između NATO saveza i partnerske zemlje. Oblasti suradnje su mnogo šire od sfere obrane, a njihov cilj je produbljivanje međusobne suradnje i sprovođenja reformskih procesa u partnerskoj zemlji, neophodnih za ulazak u europske i euroatlantske integracije. IPAP obuhvata sve značajnije oblasti društvenog života, a IPAP prezentacijski dokument ima 4 poglavlja, i to:

1. Politička i sigurnosna pitanja;
2. Obrambena i vojna pitanja;
3. Javna diplomacija, upravljanje krizama i planiranje odgovora na vanredne situacije;
4. Administrativna pitanja, pitanja sigurnosne zaštite i resursa.

Prezentacijski dokument IPAP-a predstavlja sublimaciju aktivnosti i ciljeva koje partnerska zemlja planira sprovesti u tom pravcu tokom dvogodišnjeg perioda.

U BiH – NATO Individualnom partnerskom akcijskom planu – IPAP za period od 2011. do 2013. godine u poglavљу I koje se odnosi na politička i sigurnosna pitanja, navedene su oblasti i aktivnosti koje je neophodno realizirati radi unaprjeđenja suradnje sa europskim i euroatlanskim institucijama, a koje su u izravnoj vezi sa poslovima iz naledžnosti Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA:

*Borba protiv organiziranog kriminala.* Kontinuirane aktivnosti u oblasti borbe protiv svih vidova organiziranog kriminala jedan su od ključnih prioriteta BiH. U tom kontekstu BiH je usvojila Strategiju za borbu protiv organiziranog kriminala (za period od 2009. do 2012. godine), te Akcijski plan za sprovođenje Strategije kojim su detaljno razrađene mjere, rokovi, indikatori sprovođenja i institucije nadležne za realizaciju mera. Akcijskim planom razmotren je

preventivni i represivni oblik borbe protiv organiziranog kriminala, kao i oduzimanje imovine stečene izvršenjem kaznenog djela.

U okviru navedenog, poduzimaće se aktivnosti predviđene Akcijskim planom Strategije za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti (2009.-2013.). Za praćenje implementacije navedene strategije zadužena je Radna grupa institucija BiH za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Praćenje sprovođenja Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala, kao i izvješćivanje Vijeća ministara BiH o navedenom, biće jedna od obveza Radne grupe za izradu Akcijskog plana za sprovođenje Strategije BiH za borbu protiv organiziranog kriminala (2009.-2012.).

*Borba protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija.* BiH će i u periodu 2011.-2013. godine nastaviti aktivnu borbu protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija. U tom smislu, veoma je značajno sprovođenje državnog Akcijskog plana za borbu protiv trgovine ljudima koji predviđa mnoge aktivnosti na prevenciji, zaštiti žrtava trgovine ljudima i gonjenju trgovaca ljudima. Takođe, veoma je značajna edukacija iz oblasti trgovine ljudima i upravljanja ilegalnim migracijama, pogotovo u oblasti primjene novog zakonodavstva i međunarodnog prava. Osim navedenog, trebalo bi dodatno unaprijediti suradnju između institucija u BiH, ali i između BiH i zemalja regionala i Europe.

*Borba protiv terorizma.* BiH je opredijeljena za jačanje kapaciteta za borbu protiv terorizma. U okviru toga, Vijeće ministara BiH je na 116. sjednici održanoj 9.3.2010. usvojilo novu Strategiju BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma 2010.-2013. Sukladno obvezama iz Strategije, nadležne institucije, uključujući i SIPA-u, donijele su svoje akcijske planove za realizaciju Strategije. Pored toga, formirano je Nadzorno tijelo za praćenje realizacije Strategije, čiji je temeljni cilj jačanje suradnje u oblasti borbe protiv terorizma (u segmentima prevencije, zaštite kritične infrastrukture, odgovora na terorističke prijetnje i posljedice terorističkih napada).

U okviru borbe protiv terorizma sprovodiće se aktivnosti za uspostavljanje nacionalnih mehanizama za efikasnu prevenciju i suzbijanje „cyber“ terorizma, što uključuje zaštitu kritične „cyber“ infrastrukture od mogućih terorističkih napada i suzbijanje zlouporabe interneta u terorističke svrhe, posebno suzbijanje širenja terorističke propagande, veličanja terorizma, pozivanja na djela terorizma, organiziranja virtuelnih terorističkih treninga i sl., te na uspostavi efikasanog sustava za sprovođenje međunarodnih restriktivnih mjera. Rok za realizaciju ovih aktivnosti je 2013. godina, što korespondira sa periodom implementacije nove Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma koja je usvojena, ali i sa planovima o implementaciji niza drugih međunarodnih instrumenata i standarda na čije se sprovođenje BiH obvezala činom pristupanja (potpisivanja/ratificiranja), što se, prije svega, odnosi na dokumente Ujedinjenih nacija, Vijeća Europe, te Europske unije.

## **5.6. Strategija za rad na predmetima ratnih zločina**

Veliki broj neriješenih predmeta ratnih zločina i činjenica da su brojne osobe odgovorne za počinjena predmetna kaznena djela još uvijek nekažnjene, ukazali su na potrebu jačanja pravosudnih i policijskih struktura, prije svega, Suda BiH i Tužilaštva BiH, te Državne agencije za istrage i zaštitu, ali i pronalaska metoda u procesu rješavanja navedenih pitanja. Kako bi se

iznašao sistematski pristup problematici rješavanja velikog broja predmeta ratnih zločina, u prosincu 2008. godine donesena je Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina (Državna strategija).

Državna strategija predviđa uspostavu jedinstvene evidencije o svim nezavršenim predmetima ratnih zločina u BiH, podjelu predmeta u dvije grupe, kriterije za ocjenu složenosti predmeta, ujednačavanje sudske prakse na cijeloj teritoriji BiH, kadrovske, materijalne i finansijske kapacitete za procesuiranje, regionalnu suradnju i zaštitu i potporu žrtvama i svjedocima.

Iako je Državna strategija donesena još 2008. godine, učinjen je samo ograničen napredak u implementaciji iste, a neki od ključnih ciljeva nisu ostvareni. Naime, sudska praksa u predmetima ratnih zločina nije ujednačena i različito je primjenjuje Sud BiH, entitetsko pravosuđe i pravosuđe Brčko Distrikta BiH. Raspoređivanje predmeta ratnih zločina između državnog i entitetskog pravosuđa odvija se nezadovoljavajućom dinamikom koju treba ubrzati. Pored navedenog, potrebno je dopuniti odgovarajuće zakone (Zakon o Sudu BiH, zakone o sudovima entiteta i Brčko Distrikta BiH) itd.

Dakle, u narednom periodu potrebno je da institucije nadležne za sprovođenje Državne strategije što efikasnije pristupe realizaciji programskih aktivnosti, poštujući zadate rokove, te da iste budu efikasnije u procesuiranju predmeta ratnih zločina, a naročito onih najsloženijih i najprioritetnijih.

Svi ovi aspekti izravno ili neizravno usmjeravaju rad SIPA-e na predmetima ratnih zločina jer su kaznena djela ratnih zločina jedna od temeljnih nadležnosti SIPA-e.

## **5.7. Strategija proširenja i ključni izazovi**

Državna agencija za istrage i zaštitu nadležna je, između ostalog, za borbu protiv svih oblika organiziranog kriminala i kao takva ima vodeću ulogu u ovom segmentu sigurnosnog sustava. U okviru Mape puta za liberalizaciju viznog režima definirani su temeljni zahtjevi koje BiH mora ispuniti, a sve radi ispunjavanja uvjeta za Proces stabilizacije i pridruživanja. S tim u vezi, Vijeće ministara BiH usvojilo je i razmotrilo Informaciju o nalozima i preporukama Europskog povjerenstva u Procesu stabilizacije i pridruživanja sadržanim u Izvješću o napretku BiH za 2011. godinu i dokumentu Strategija proširenja i ključni izazovi 2011.-2012.

U nalozima Europskog povjerenstva navedeno je da je ostvaren veoma mali napredak u oblasti borbe protiv pranja novca u smislu popunjavanja Odjela kadrovskim kapacitetima koji rade na istragama, a metod podnošenja izvješća o sumnjivim transakcijama je veoma slab jer izvješća ne daju statističke informacije potrebne za procjenu rizika. Takođe, navedeno je da je sprovođenje Strategije za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti i Akcijskog plana i dalje slabo.

U izvješću se, takođe, navodi da je napravljen mali napredak u borbi protiv zlouporabe droga, te da je BiH i dalje tranzitna zemlja za međunarodnu trgovinu narkoticima i da organizirane kriminalne grupe koje se bave trgovinom drogama i dalje djeluju na teritoriji BiH.

Koordinacija između agencija za sprovođenje zakona još uvijek je svedena na pojedinačne slučajeve.

U okviru Izvješća istaknuto je da je postignut mali napredak i u borbi protiv organiziranog kriminala, te da je sprovođenje posebnih istražnih mjera i radnji nedovoljno. Takođe, kao nedostatak navedeno je i nedovoljno sprovođenje Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.

Ostvaren je određeni napredak u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, napisano je u Izvješću. Međutim, Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja porijekla i tranzita trgovine ljudima, kao i destinacija za žrtve trgovine. Koordinacija između nadležnih policijskih institucija, kao i koordinacija sa nevladinim organizacijama koje se bave borbom protiv trgovine ljudima u zemlji i u regionu je veoma slaba.

Određeni napredak je ostvaren i u borbi protiv terorizma, sadržano je u Izvješću, ali sprovođenje Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma nije na zadovoljavajućoj razini.

Kadrovska popunjenošć SIPA-e je znatno povećana, istaknuto je u Izvješću, ali je kao nedostatak navedeno neusvajanje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji SIPA-e.

Takođe, kao nedostatak koji je potrebno otkloniti, navedena je i veoma slaba operativna suradnja između agencija za sprovođenje zakona koja se, kako je navedeno, odvija samo u pojedinačnim slučajevima. Na strateškoj razini i dalje se održavaju redovni neformalni sastanci ravnatelja policijskih agencija, u prisustvu glavnog tužitelja i predstavnika Ministarstva sigurnosti. Međutim, razmjena obavještajnih podataka između agencija za sprovođenje zakona i dalje je slaba.

Potrebno je sprovesti Memorandum o razumijevanju o osnivanju tijela za koordinaciju sprovođenja međunarodnog prava koji su potpisali Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA), Granična policija, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske, Federalna uprava policije, Policija Brčko Distrikta i Uprava za neizravno oporezivanje.

Dakle, u dokumentima Izvješće o napretku BiH u 2011. godini i Startegija proširenja i ključni izazovi 2011.-2012., navedene su aktivnosti koje je potrebno sprovesti kako bi se otklonili navedeni nedostaci. S tim u vezi, potrebno je realizirati sljedeće aktivnosti:

- Jačanje kapaciteta Agencije u borbi protiv organiziranog kriminala, pranja novca, zlouporabe droga, trgovine ljudima i terorizma;
- Poboljšanje operativne suradnje sa agencijama za sprovođenje zakona u smislu razmjene obavještajnih podataka, kao i suradnje sa policijskim agencijama drugih zemalja;
- Jačanje kapaciteta Agencije za kriminalističko-obavještajni rad i intenzivnije sprovođenje posebnih istražnih radnji;
- Unaprjeđenje suradnje nadležnih policijskih tijela, kao i suradnje sa nevladinim organizacijama koje se bave borbom protiv trgovine ljudima;
- Sprovođenje relevantnih strategija i akcijskih planova;
- Izrada Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji SIPA-e;

- Promjena načina podnošenja izvješća o sumnjivim transakcijama u smislu da isti treba da sadrže više statističkih podataka.

## 5.8. Strateški plan Ministarstva sigurnosti 2011.-2013.

Strateški plan Ministarstva sigurnosti 2011.-2013. predviđa tri strateška cilja:

1. Stvoriti prepostavke kojim se osigurava bolja koordinacija ključnih institucija i liderска uloga Ministarstva sigurnosti BiH u sigurnosnom sektoru;
2. Unaprijediti efikasnost, djelotvornost i profesionalizam u Ministarstvu sigurnosti BiH;
3. Ispuniti obveze koje proističu iz procesa pridruživanja euroatlanskim integracijama.

**Strateški cilj 1.** podrazumijeva programe i projekte koji doprinose uspostavljanju funkcionalnijeg i u većoj mjeri uskladenog sigurnosnog sektora. Ovako kompleksno uređen sigurnosni sektor mogao bi funkcionirati samo ako bi svi ključni akteri uložili velike napore da osiguraju visoku razinu suradnje i koordinacije. Sprovođenje ovog strateškog cilja treba da omogući stvaranje potrebnih prepostavki koje omogućuju konsolidaciju odnosa i jasnije uloge i odgovornosti svih ključnih aktera unutar sigurnosnog sektora. Mjere predviđene ovim strateškim ciljem podrazumijevaju intenzivniju komunikaciju među institucijama kako bi se unaprijedilo razumijevanje i povjerenje, kao i dalje razgraničavanje političke i operativne uloge ključnih aktera u sigurnosnom sektoru.

**Strateški cilj 2.** podrazumijeva programe i projekte koji treba da institucionalno i organizacijski ojačaju Ministarstvo sigurnosti. Ispunjeno ovog strateškog cilja treba da unaprijedi one oblasti i vještine unutar organizacije koje su preduvjet za efikasno i djelotvorno izvršavanje ključnih funkcija Ministarstva.

**Strateški cilj 3.** podrazumijeva programe i projekte koji treba da osiguraju strukturirani pristup sprovođenja postavljenih obaveza u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju BiH (borba protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, trgovine ljudima, zaštita tajnih podataka itd.), potpunu kontrolu i nadzor nad uspjehom i ostvarenim napretkom u odnosu na preuzete obaveze, da omogući koherentnost i koordinaciju unutar cijele institucije i da osigura da ovi strateški prioriteti budu dosljedno sadržani u operativnim planovima Ministarstva sigurnosti, kao i u Proračunskim zahtjevima. Ispunjavanjem ovog cilja definiraće se vrlo jasna institucionalna poruka o tome kako i u kojem vremenskom intervalu Ministarstvo sigurnosti, suradnjom sa ključnim strateškim partnerima, planira da ispuni sve obaveze koje proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

## 5.9. Međunarodna i međuagencijska policijska suradnja

Međunarodna policijska suradnja, odnosno njeni različiti aspekti, definirani su čl. 3, 13. i 23. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i čl. 53, 54. i 55. Zakona o Sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Budući da su poslovi iz nadležnosti SIPA-e sprečavanje, otkrivanje i istraživačkih kaznenih djela iz nadležnosti Suda BiH, a posebno organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovine ljudima i drugih kaznenih djela protiv čovječnosti i

vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, te teškog finansijskog kriminala, drugim riječima, kaznenih dijela sa predznakom „međunarodni“ koji je nemoguće riješiti unilateralno, oslanjajući se isključivo na vlastite kapacitete, međunarodna policijska suradnja dobija još veći značaj.

S druge strane, budući da živimo u svijetu globalizacije u kojem su organizirane kriminalne grupe skoro do savršenstva uvezane i razvile infrastrukturu, odgovor agencija za sprovođenje zakona u smislu sprečavanja, otkrivanja i sprovođenja istraga o tim grupama mora biti jednak.

U okviru organizacijsko-sistemskog djelovanja na području borbe protiv svih vidova organiziranog kriminala, kao i definiranja uloge Agencije u toj borbi, uočeni su trenutni nedostaci i prepoznata je potreba za afirmacijom službene suradnje na svim razinama, kako nacionalnom, tako i međunarodnom, koja bi podrazumijevala povećanje potpore, suradnje, razmjene informacija i raspoloživih resursa, kao i operativno djelovanje u sprovođenju zajedničkih antikriminalnih operacija. Jedan od najznačajnijih argumenata za unaprjeđenje suradnje jeste i činjenica da je međunarodna suradnja u izvornoj nadležnosti državnih institucija, uključujući i SIPA-u, te su i njene obveze i odgovornosti u toj oblasti jako velike.

Zato bi SIPA trebalo da bude nositelj policijske suradnje u ime Bosne i Hercegovine, odnosno vodeća policijska agencija u ovim poslovima koji, pored razmjene informacija, uključuju i operativne i strateške aspekte međunarodne policijske suradnje, suradnju u okviru INTERPOL-a, bilateralnu suradnju sa drugim zemljama i multilateralnu suradnju, što trenutno nije slučaj.

Međunarodna policijska suradnja u okviru Državne agencije za istrage i zaštitu sprovodi se u tri pravca: bilateralnom, regionalnom i multilateralnom.

#### *5.9.1. Multilateralna suradnja SIPA*

Multilateralna suradnja SIPA-e odvija se u okviru multilateralnih struktura, odnosno ista se zasniva na sprovođenju sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala sa multilateralnim strukturama poput Europske unije, SECI centra, INTERPOL-a, EUROPOL-a, NATO-a, UN-a, Vijeća Europe, DCAF-a i Egmont grupe:

- Sporazum između Bosne i Hercegovine i Europske unije o sigurnosnim procedurama za razmjenu povjerljivih informacija (Sl. gasnik BiH, broj 2/06);
- Konvencija o policijskoj suradnji u Jugoistočnoj Europi (Sl. glasnik BiH, broj 4/07);
- Strateški sporazum o suradnji između Bosne i Hercegovine i Ureda Europske policije – EUROPOL (Sl. glasnik BiH, broj 10/07);
- Sporazum sa Europskom unijom o readmisiji osoba koje borave bez dozvole (Sl. glasnik BiH, broj 13/07);
- Sporazum između Bosne i Hercegovine i Sjeveroatlanske ugovorne organizacije (NATO) o sigurnosti informacija (Sl. glasnik BiH, broj 10/07);
- Konvencija o uspostavi Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Europi (SECI-SELEC);
- Protokol o nedozvoljenoj proizvodnji i prometu naoružanja, njegovim dijelovima i komponentama i municije, koji dopunjava Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv

transnacionalnog organiziranog kriminala;

- Konvencija o borbi protiv trgovine ljudima – Vijeće Europe (Sl. glasnik BiH, broj 14/07);
- Konvencija o pranju novca, traženju, pljenidbi i konfiskaciji dobiti stečene kriminalnim radnjama i o financiranju terorizma – Vijeće Europe (Sl. glasnik BiH, broj 14/07);
- Konvencija o sprečavanju terorizma – Vijeće Europe (Sl. glasnik BiH, broj 14/07);
- Sporazum o dugoročnom strateškom partnerstvu – DCAF (Sl. glasnik BiH, broj 03/08);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) i snaga Europske unije (EUFOR) u vezi sa razmjenom informacija dobijenih od SIPA-e putem krim. vruće linije „Krimolovci“ (15.9.2005.);
- Sporazum o razumijevanju i suradnji u oblasti zaštite i potpore svjedoka i drugih učesnika u kaznenom postupku između jedinica za zaštitu svjedoka BiH i zemalja regiona (20.7.2006. i dopune sporazuma od 6.9.2007. i 15.7.2008);
- Sporazum između Jedinice za zaštitu Direkcije policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srbije, Odjela za zaštitu svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) BiH i Jedinice za zaštitu svjedoka Uprave policije Republike Crne Gore o razumijevanju i suradnji u oblasti zaštite i potpore svjedoka i drugih sudionika u kaznenom postupku;
- Memorandum o razumijevanju za sprovođenje ILECUs u Bosni i Hercegovini i principima njegovog funkcioniranja (4.11.2010. godine).

#### *Projekat ILECUs – Uspostava međunarodnih koordinacijskih jedinica za sprovođenje zakona*

Projekat „Uspostava međunarodnih koordinacijskih jedinica za sprovođenje zakona – ILECUs“ inicirali su krajem 2008. godine EUROPOL i INTERPOL zemlje korisnice Projekta su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija i Srbija, dok su međunarodni partneri u Projektu: Slovenija, Rumunija, EUROPOL, INTERPOL, BKA, EUROJUST, FRONTEX, SECI, OLAF, te Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu.

ILECUs projekt, čije je financiranje osiguralo Europsko povjerenstvo, sproveo je Ministarstvo unutarnjih poslova Saveznog ureda za kriminalistiku Austrije. Cilj Projekta je unapređenje međunarodne policijske suradnje u borbi protiv organiziranog kriminala, kako na strateškoj, tako i na operativnoj razini, te poboljšanje suradnje između institucija za sprovođenje zakona. U organizacijskom smislu, cilj je u svih šest zemalja korisnica uspostaviti nacionalne kontakt točke za uspešnije sprovođenje međunarodnih istraga čime bi se unaprijedio protok informacija u međunarodnim istragama, te u konačnici efikasnost sprovođenja zakona na području međunarodne suradnje podigla na jednu veću kvalitativnu razinu.

Pored navedenog, jedan od vrlo važnih ciljeva Projekta jeste i usaglašavanje postojećih mehanizama sa *EU Acquis* i standardima, najboljim praksama zemalja članica Europske unije i relevantnim međunarodnim propisima. Stoga, implementacija ILECUs Projekta u Bosni i Hercegovini obezbjediće značajne pomake u cjelokupnom sektoru sigurnosti, kako u našoj zemlji, tako i u svim zemljama članicama, ali isto tako i značajne pomake u odnosu na euroatlanske integracije Bosne i Hercegovine.

### *5.9.2. Regionalna suradnja SIPA*

Unaprjeđenje suradnje sa agencijama za sprovođenje zakona susjednih država – Republike Crne Gore, Republike Hrvatske i Republike Srbije, na temeljima zajedničkog interesa i načelima ravnopravnosti, uzajamnog uvažavanja, poštivanja suvereniteta i teritorijalnog integriteta, trajni je prioritet SIPA-e. S tim u vezi, potrebno je pokrenuti niz aktivnosti na intenziviranju suradnje sa susjednim zemljama.

Bosna i Hercegovina je do sada potpisala sporazum o policijskoj suradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala sa sljedećim susjednim zemljama i zemljama u okruženju:

- Albanijom (Sl. glasnik BiH, broj 7/09),
- Crnom Gorom (Sl. glasnik BiH, broj 2/08),
- Hrvatskom (17.09.2010. godine),
- Makedonijom (21.03.2008. godine),
- Slovenijom ( Sl. glsnik BiH, broj 8/07),
- Srbijom (24.09.2010. godine).

Razvijanje regionalne policijske suradnje između zemalja zapadnog Balkana kako bi zemlje regiona pojedinačno i region kao cjelina dostigli standarde za integraciju u europske i euroatlantske strukture, treba biti prioritet SIPA-e. S tim u vezi, potebno je da SIPA snažnijim učešćem u radu regionalnih incijativa, aktivno doprinese jačanju sigurnosti, dobre političke atmosfere i ekonomskih odnosa, te suradnje u oblasti borbe protiv ilegalnih aktivnosti i terorizma, kako bi se region transformirao u prostor mira i stabilnosti. U ovom kontekstu, važno je spomenuti Regionalno vijeće za suradnju (RCC) sa sjedištem u Sarajevu, regionalnu organizaciju nastalu procesom transformacije Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Europu u vlasništvo zemalja regiona. RCC djeluje pod političkim „kišobranom“ zemalja regiona Jugoistočne Europe, organiziranih u Proces za suradnju u Jugoistočnoj Europi (SEECP) i okuplja partnerske i donatorske zemlje koje su bile uključene u aktivnosti PS, čime će se u tom pogledu ostvariti njegov kontinuitet. I na kraju bitno je istaći SEEGROUP kao platformu za potporu regionalnoj praktičnoj suradnji u oblasti sigurnosti i obrane, kao i za veću usklađenost i koordinaciju među zemljama u regionu.

### *5.9.3. Bilateralna suradnja SIPA*

Kao dio šireg bilateralnog sustava suradnje, SIPA surađuje sa određenim brojem zemalja sa kojima su potpisani sporazumi o policijskoj suradnji, budući da se praktično sprovođenje ove suradnje upravo temelji na potpisanim sporazumima.

SIPA održava bilateralnu suradnju i sa drugim zemljama Europske unije ali i šire. U svezi s tim, potrebno je poduzeti aktivnosti s ciljem realizacije i konkretizacije sadržaja potpisanih sporazuma o policijskoj suradnji, te bilateralno reguliranje zajedničkog postupanja pravosudnih i izvršnih tijela država sa kojima nemamo potpisani sporazum, u slučajevima međunarodnog organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma, financiranja terorizma i međunarodne pravne suradnje država, radi otkrivanja, istraživanja, procesuiranja i donošenja

presuda u tim kaznenim djelima. Bosna i Hercegovina je potpisala bilateralne sporazume o policijskoj suradnji sa sljedećim državama:

- Republika Turska (Sl. glasnik BiH, broj 4/04),
- Republika Mađarska (Sl. glasnik BiH, broj 8/05),
- Republika Grčka (Sl. glasnik BiH, broj 14/06),
- Republika Italija (Sl. glasnik BiH, broj 10/07),
- Ruska Federacija (9.9.2004. godine),
- Islamska Republika Iran (Sl. glasnik BiH, broj 10/07),
- Savezna Republika Austrija (Sl. glasnik BiH, broj 3/07),
- Republika Slovačka (Sl. glasnik BiH, broj 3/07),
- Arapska Republika Egipat (Sl. glasnik BiH, broj 8/07),
- Konfederacija Švajcarska (Sl. glasnik BiH, broj 12/07),
- Rumunija (Sl. glasnik BiH, broj 2/08),
- Republika Bugarska (Sl. glasnik BiH, broj 2/08),
- Republika Francuska (29.3.2010. godine),
- Država Katar (20.6.2010. godine),
- Hašemitska Kraljevina Jordan (30.1.2011. godine),
- Kraljevina Španija (3.3.2011. godine).

U okviru bilateralne suradnje potpisani su i memorandumi o suglasnosti Financijsko-obavještajnog odjela SIPA-e sa drugim financijsko-obavještajnim jedinicama u svijetu:

- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Makedonije i Bosne i Hercegovine (februar 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Hrvatske i Bosne i Hercegovine (mart 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Crne Gore i Bosne i Hercegovine (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Slovenije i Bosne i Hercegovine (oktobar 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Srbije i Bosne i Hercegovine (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Albanije i Bosne i Hercegovine (novembar 2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Španjolske i Bosne i Hercegovine (septembar 2006. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Arube i Bosne i Hercegovine (januar 2007. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Holandskih Antila i Bosne i Hercegovine (maj 2007. godine);
- Memorandum o razumijevanju između financijsko-obavještajnih jedinica Paragvaja i Bosne i Hercegovine (oktobar 2007. godine).

#### *5.9.4. Međuagencijska suradnja SIPA-e na razini BiH*

U suvremenom svijetu sigurnost, odnosno efikasan sigurnosni sustav bilo koje zemlje, podrazumijeva i dobru suradnju svih relevantnih agencija. U tom smislu, prioritet Državne agencije za istrage i zaštitu treba da bude unaprjeđenje suradnje sa pravosudnim organima BiH, ali i suradnja zajedničkim radom i razmjenom informacija sa agencijama za sprovođenje zakona u BiH.

Suradnja SIPA-e sa drugim agencijama za sprovođenje zakona BiH osnažena je potpisivanjem memoranduma o suradnji čije je sprovođenje potrebno unaprijediti, ali i inicirati potpisivanje novih u onim oblastima za koje se ukaže potreba. SIPA je do sada sa domaćim institucijama potpisala:

- Sporazum o suradnji između SIPA-e i Ureda za suradnju sa INTERPOL-om (2004. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinjske, Srednjobosanske, Hercegovačko-neretvanske, Zapadnohercegovačke, Sarajevske i Županije 10 i Povjerenstva Europske unije o uspostavi sustava automatske identifikacije otiska prstiju (2004. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva BiH o suradnji u oblasti kaznenih istraga teških povreda međunarodnog humanitarnog prava (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužilaštva BiH u otkrivanju i kaznenom gonjenju počinitelja kaznenih djela (2005. godine);
- Aneks Sporazuma o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Kaznenong i Apelacionog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužiteljstva BiH (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju i suradnji između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH i Međunarodnog programa pomoći u kriminalističkoj obuci - ICITAP (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije u vezi sa kaznenim djelima protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom između Ministarstva sigurnosti BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Državne agencije za istrage i zaštitu, Uprave policije FBiH, NCB INTERPOL Sarajevo, Državne granične službe, Obavještajno-sigurnosne agencije i Policije Brčko Distrikta (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Krivičnog i Apelacionog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužiteljstva BiH o suradnji na području zaštite svjedoka i potpore svjedocima (2005. godine);
- Sporazum o koordinaciji obavještajnih, sigurnosnih i policijskih aktivnosti, čiji su potpisnici ministar obrane BiH, ministar sigurnosti BiH, ravnatelj Državne agencije za istrage i zaštitu, ravnatelj Državne granične službe BiH, generalni ravnatelj Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje, glavni državni tužitelj BiH, ministar unutarnjih poslova FBiH, ministar unutarnjih

poslova RS, šef Policije Brčko Distrikta, šef Financijske policije FBiH, ravnatelj Porezne uprave FBiH, ravnatelj Porezne uprave RS, ravnatelj Porezne uprave Brčko Distrikta (2005. godine);

- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinjske, Srednjobosanske, Hercegovačko-neretvanske, Zapadnohercegovačke, Sarajevske i Županije 10 i Povjerenstva Europske unije i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o razvoju državne mreže o kriminalističkoj analizi i informacijskom sustavu u okviru Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka u svezi sa kaznenim djelima između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosne agencije, Uprave za neizravno oporezivanje BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinjske, Srednjobosanske, Hercegovačko-neretvanske, Zapadnohercegovačke, Sarajevske i Herceg-bosanske) Brčko Distrikta BiH, Porezne uprave BiH, Porezne uprave RS, Porezne uprave Brčko Distrikta, Financijske policije RS (2005. godine);
- Memorandum o suradnji, pružanju pomoći i međusobnoj koordinaciji poslova između Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
- Sporazum o uspostavi sustava elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela tužilaštava između Ministarstva sigurnosti, Granične policije BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Federalne uprave policije, MUP-a RS, Policije Brčko Distrikta, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinjske, Srednjobosanske, Zapadnohercegovačke, Hercegovačko-neretvanske, Sarajevske i Županije 10 i Visokog sudskega i tužilačkog vijeća (2009. godine).

Sporazum o uspostavi sustava elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela i tužilaštava osigurava efikasniji rad i jačanje suradnje između agencija za sprovođenje zakona i tužiteljstava na razmjeni podataka iz njihovih evidencija. U okviru ovog sporazuma SIPA je donijela sve podzakonske akte i ispunila sve tehničke obveze definirane sporazumom. Implementacija sporazuma nije počela, a ista je prenesena na Direkciju za koordinaciju policijskih tijela. Kada se započne sa implementacijom istog, SIPA je spremna da sprovodi aktivnosti u okviru svojih nadležnosti.

## **5.10. Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala**

Vijeće ministara BiH je na 99. sjednici, održanoj 24.9.2009. godine, usvojilo Strategiju BiH za borbu protiv organiziranog kriminala (2009.-2012.), kojom se utvrđuje oblast uspostave efikasnog sustava za borbu protiv organiziranog kriminala, definiraju strategijski ciljevi, uloge i odgovornost svih subjekata i određuju okviri za izradu planova implementacije. Takođe, Strategijom se stvaraju dodatni uvjeti za efikasnije uključivanje Bosne i Hercegovine u regionalni, europski i svjetski koncept borbe protiv organiziranog kriminala. Cilj Strategije je da

se sukladno međunarodnim standardima i preporukama, u dužem vremenskom periodu predviđaju mogući trendovi i pravci razvoja organiziranog kriminala i definiraju opći i posebni ciljevi i mogućnosti Bosne i Hercegovine za njegovo predupređenje i suočenje na najmanju moguću mjeru. Takođe, Strategijom se definira politika, pravac i metodologija nadležnih tijela u BiH u borbi protiv organiziranog kriminala.

Vijeće ministara BiH je na 115. sjednici, održanoj 18.2.2010. godine, donijelo Akcijski plan za sprovođenje Strategije BiH za borbu protiv organiziranog kriminala (2009.-2012.), kojim su predviđene konkretnе mjere, nadležne institucije, rokovi te indikatori sprovođenja.

Da bi se permanentno vršio nadzor i praćenje sprovođenja Akcijskog plana, te koordinacija svih aktivnosti na svim razinama u BiH, Vijeće ministara BiH je uspostavilo Radnu grupu za koordinaciju i praćenje sprovođenja Akcijskog plana za sprovođenje Strategije Bosne i Hercegovine za borbu protiv organiziranog kriminala („Službeni glasnik BiH, broj 81/11). Radnu grupu čine predstavnici svih mjerodavnih pravosudnih i policijskih tijela, kako sa državne razine, tako i sa entitetske, te Brčko Distrikta BiH, a utvrđena je i obveza da Radna grupa redovno izvješćuje Vijeće ministara BiH.

Analiza potvrđuje sprovođenje stalnih aktivnosti na jačanju zakonodavnog okvira u borbi protiv organiziranog kriminala, te usklađivanje istog sa međunarodnim instrumentima i standardima.

Agencije za sprovođenje zakona vrše plansko jačanje istražnih i analitičkih kapaciteta, te u skladu sa proračunskim mogućnostima, nabavku materijalno-tehničkih sredstava i opreme, kao i ukupnu obnovu infrastrukture.

Kontinuirano se ostvaruje suradnja svih agencija za sprovođenje zakona u BiH na strateškoj, operativnoj i taktičkoj razini. Posebno je bitno spomenuti zajedničke operacije i istrage protiv organiziranih kriminalnih grupa, koje su konkretan rezultat jačanja i razvoja međuinsticijalne i međuagencijske suradnje u Bosni i Hercegovini.

U završnoj fazi je i implementacija Sporazuma o uspostavi sustava elektronske razmjene podataka između policijskih tijela i tužiteljstava u BiH, a mjesечно se održavaju sastanci ravnatelja policijskih agencija, sekretara Ministarstva sigurnosti BiH i glavnog tužitelja BiH, uz nazočnost predstavnika EUPM-a i ICITAP-a. Na sastancima se definiraju strateški ciljevi, međuagencijske akcije, kao i sve druge aktivnosti važne za rad policijskih agencija koje imaju karakter interinstitucionalne suradnje na razini BiH, a najviše u oblasti borbe protiv organiziranog kriminala, terorizma i ostalih oblika kriminala.

Na temelju Konvencije o policijskoj suradnji u Jugoistočnoj Europi, te sukladno potpisanim sporazumima i protokolima o suradnji, ostvaruje se kontinuirana suradnja sa susjednim zemljama (Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija), u okviru koje je vršen veći broj zajedničkih istrage.

Pored suradnje sa susjednim zemljama, intenzivno se radi sa INTERPOL-om, SELEC centrom (bivši SECI centar), te drugim međunarodnim i regionalnim tijelima i inicijativama. Znatan broj istraga obavljen je u suradnji sa drugim zemljama.

Sve agencije za sprovođenje zakona intenzivno su radile na edukaciji kadrova u smislu sudjelovanja na seminarima, obukama i drugim edukativnim aktivnostima u svezi sa borbotom protiv organiziranog kriminala, odnosno pojedinih pojavnih oblika, te srodnim temama. Edukacije se izvode u organizaciji kako domaćih institucija, tako i međunarodnih tijela i inicijativa.

Intenzivirane su aktivnosti na sprečavanju i suzbijanju „cyber“ kriminala. Bosna i Hercegovina je dio Projekta Europske unije i Vijeća Europe u oblasti borbe protiv „cyber“ kriminala. U okviru implementacije spomenutog projekta sprovode se kontinuirane aktivnosti radi jačanja zakonodavnog i institucionalnog okvira u ovoj oblasti, kao i obuke predstavnika agencija za sprovođenje zakona BiH.

Kontinuirano se sprovode i aktivnosti na realizaciji općeg cilja Akcijskog plana koji se odnosi na jačanje suradnje sa civilnim društvom i nevladinim sektorom, te aktivnosti na podizanju svijesti civilnog društva i edukaciji građana o rizicima i štetnim posljedicama organiziranog kriminala. U toku je medijska kampanja pod sloganom „Jači, brži, bolji“ koju agencije za sprovođenje zakona sprovode u suradnji sa EUPM-om.

Akcijski plan Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala usuglašen je sa ostalim strateškim dokumentima i akcijskim planovima koji tretiraju oblast borbe protiv pojedinih pojavnih oblika kriminala, čija je implementacija u toku.

## **5.11. Strategija za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti**

Strategija i Akcijski plan za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini za period od 2009. do 2013. godine, koje je usvojilo Vijeće ministara BiH, utemeljeni su na procjeni rizika koja predstavlja preduvjet za pripremu strateških ciljeva i za planiranje aktivnosti koje su neophodne za ostvarivanje vizije SIPA-e. Pripremljeni su na temelju FATF modela, te kombiniranjem retrospektivnih, prospективnih, kvantitativnih i kvalitativnih metodologija, radi sticanja predstave o poznatom operativnom okruženju, procjene nepoznatih faktora u što većoj mjeri, predviđanja budućih pojava, utvrđivanja objektivnih pokazatelja putem neizravnih metoda, te utvrđivanja subjektivnih pokazatelja putem izravnih metoda.

Strategija za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti sadrži ciljeve koje je potrebno realizirati kroz Akcijski plan:

- Razviti mehanizme za izvješćivanje i suradnju javnog i privatnog sektora radi borbe protiv pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti;
- Pojačati razmjenu informacija između organa vlasti u Bosni i Hercegovini;
- Osigurati sveobuhvatnu istragu, kazneno gonjenje i sudski postupak protiv pranja novca, predikatnih kaznenih djela i financiranja terorističkih aktivnosti;
- Razviti i primjeniti proaktivni pristup međunarodnoj suradnji u sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti;
- Razviti i uskladiti pravni okvir u Bosni i Hercegovini u svezi sa pranjem novca i financiranjem terorizma, kako bi se usuglasio sa međunarodnim standardima;
- Povećati informiranost javnosti i razviti zajednički program obuka za javni i privatni

sektor.

## **5.12. Javnost i mediji**

Državna agencija za istrage i zaštitu često je u fokusu interesiranja predstavnika masovnih medija u BiH koji svaki dan vode žestoki medijski rat u nastojanju da pobijede svoju konkurenčiju „ekskluzivnim“ informacijama i novostima koje se uglavnom publikuju u crnim hronikama, te tako pridobiju što brojniju publiku. Imajući u vidu navedeno, ali i prirodu poslova iz nadležnosti SIPA-e, te važnost medija, menadžment SIPA-e, zajedno sa glasnogovornikom, svakodnevno pokušava odrediti koje su to informacije čije će publikovanje doprinijeti stvaranju boljeg imidža Agencije i neće naškoditi aktivnostima koje se sprovode, a od interesa su za javnost.

Odnosi s javnošću u SIPA-i regulirani su Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i Instrukcijom o standardnim procedurama ostvarivanja odnosa s javnošću SIPA-e. Sukladno navedenoj instrukciji, osobe nadležne za ostvarivanje odnosa s javnošću su ravnatelj i glasnogovornik Agencije. Ravnatelj Agencije može ovlastiti i drugu osobu uposленu u Agenciji da ostvari kontakt s javnošću u zavisnosti od tipa informacije koju treba objaviti.

Bez obzira na to ko u ime Agencije ostvaruje kontakte sa javnošću, postulati do kojih se uvijek drži su točnost, temeljitost, poštivanje zakonom predviđenih rokova, a sve radi profesionalnog i pravovremenog djelovanja prema medijima, ali i cjelokupnoj javnosti.

Svjesni uloge i značaja odnosa s javnošću i polazeći od teze da od percepcije javnosti o Agenciji u dobroj mjeri zavisi uspjeh rada Agencije, ubuduće je potrebno izgraditi unutarnji institucionalni okvir koji će omogućiti još profesionalnije i efikasnije ostvarivanje odnosa sa javnošću.



## 6. SUVREMENI TRENDJOVI, DRUŠTVENE PROMJENE I IZAZOVI KOJI UTIČU NA RAD SIPA-e

## 6.1. Europske integracije

Pored članstva u NATO-u, jedan od glavnih vanjskopolitičkih ciljeva BiH i dalje je integracija u Europsku uniju. Budući da proces pristupanja Europskoj uniji odmiče, potrebno je da Bosna i Hercegovina uloži veće napore na ispunjavanju obveza koje svakom narednom godinom postaju složenije. Kako bi se sve obveze mogle kvalitetno i pravovremeno ostvariti, namjera je ojačati i obućiti administrativne kapacitete kako se proces ne bi zaustavljao. U tu svrhu BiH svakako mora osigurati kvalitetne kanale koordinacije na svim razinama, kako bi proces ispoštovao svoju dinamiku i kako bi sve obaveze bile pravovremeno ispunjene. Proces europskih integracija je složen, zato je vrlo bitno pokazati kako su sve institucije u BiH spremne taj proces preuzeti i dovesti do konačnog cilja, a to je ulazak u Europsku uniju.

Bosna i Hercegovina je potencijalni kandidat za članstvo u Europsku uniju. BiH učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) između BiH i EU je potpisani u lipnju 2008. godine i ratificirale su ga sve države članice EU. Pred Bosnom i Hercegovinom je veliki broj izazova i zadataka koje je potrebno realizirati kako bi pristupila Europskoj uniji. U Izvješću Europske unije o napretku koji je Bosna i Hercegovina postigla u 2011. godini precizirane su oblasti u kojima je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati. Oblasti u kojima je neophodan dodatni napredak, a koje imaju veze sa djelokrugom rada i nadležnostima Državne agencije za istrage i zaštitu, su:

**Borba protiv organiziranog kriminala i terorizma.** U oblasti borbe protiv organiziranog kriminala postignut je mali napredak. Organizirane kriminalne grupe nastavljaju da djeluju na području cijele Bosne i Hercegovine i imaju negativan uticaj na političke strukture i ekonomiju. Bez obzira na to, uspješno je izveden veliki broj akcija na suzbijanju ove vrste kriminala, zahvaljujući i suradnji između različitih agencija za sprovođenje zakona. Nastavljeno je sprovođenje Strategije Bosne i Hercegovine za borbu protiv organiziranog kriminala 2009- 2012, međutim, nedostatak odgovarajućih resursa ograničava njenu učinkovitost. Broj specijalnih istražnih mjera se povećao, ali nije dovoljan.

Vijeće ministara BiH usvojilo je odluku kojom se dozvoljava uspostava mreže policijskih oficira za vezu u susjednim državama i nekim državama EU. Svrha ove mreže je da se poboljša međunarodna suradnja i razmjena informacija koje se odnose na borbu protiv transnacionalnog organiziranog kriminala. Međutim, potrebno je usvojiti nekoliko zakonodavnih mjera. Bosna i Hercegovina nije potpisnica Konvencije Vijeća Europe o međunarodnom važenju kaznenih presuda, ni Dodatnog protokola Konvencije Vijeća Europe o transferu osuđenih osoba. Zakonodavstvo BiH nije uskladeno sa Konvencijom Vijeća Europe o „cyber“ kriminalu. Sprovođenje Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka je i dalje nedovoljno. Pravni okvir za zapljenu imovine nije potpuno sproveden, a oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama je i dalje neujednačeno na čitavoj teritoriji države. Nedostaju strukture za upravljanje oduzetom imovinom i njeni održavanje (vidi 4.3.2. — *Pranje novca*). Suradnja između policije i tužitelja je i dalje slaba. Specijalizacija tužitelja i sudija na predmetima organiziranog kriminala je nejednaka i potrebno ju je intenzivirati, naročito u entitetima.

U oblasti borbe protiv organiziranog kriminala nedostaju učinkoviti, održivi i institucionalizirani mehanizmi za suradnju između različitih agencija za sprovođenje zakona.

Strateška koordinacija i postavljanje prioriteta u borbi protiv organiziranog kriminala je i dalje nedovoljna.

U oblasti borbe protiv trgovine ljudima postignut je napredak. Nastavljeno je sa sprovođenjem Akcijskog plana. Kazneni zakon BiH u dijelu koji se odnosi na trgovinu ljudima je potpuno sukladan međunarodnim standardima. Ured državnog koordinatora nastavio je sa edukativnom kampanjom, a ciljna grupa su socijalni radnici, prosvjetni radnici, nevladine organizacije (NVO) i visokorizična populacija (npr. u azilantskim i imigracijskim centrima). Vijeće ministara je osiguralo sredstva za tri „sigurne kuće“. Državna agencija za istrage i zaštitu vodi bazu podataka o počiniteljima kaznenih dijela. Broj identificiranih žrtava trgovine ljudima je smanjen, kao i broj istraga u svezi sa ovom vrstom kriminala, što je na razini regionalnog trenda. Da bi se riješio problem trgovine djecom radi prosjačenja, Bosna i Hercegovina je organizirala aktivnosti protiv „izrabljivača“ djece, u koje su bili uključeni različita tijela u zemlji.

Međutim, Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja porijekla, tranzita i destinacije u trgovini ljudima. Odredbe o trgovini ljudima u kaznenim zakonima entiteta i Brčko Distrikta nisu u potpunosti uskladene sa Kaznenim zakonom BiH, ni sa međunarodnim ratificiranim instrumentima. Odsjek za borbu protiv trgovine ljudima u sastavu Ureda državnog koordinatora i baze podataka o žrtvama trgovine ljudima nisu u potpunosti operativni. Ne postoji proaktivni pristup za identificiranje žrtava. Potrebno je riješiti pitanje neregistriranih žrtava trgovine ljudima. Sprovođenje Državnog akcijskog plana za borbu protiv trgovine ljudima najvećim dijelom se financira putem donacija i zato nije održivo.

Bosna i Hercegovina još uvijek nije postigla veliki napredak u oblasti borbe protiv trgovine ljudima. Potrebno je uložiti dodatne napore da se učvrsti koordinacija i da se oforme djelotvorna partnerstva između svih nadležnih tijela vlasti kroz sve policijske oblasti, kao i sa NVO-ima koji se bave borbotom protiv trgovine ljudima u zemlji i u regionu. Od ključne važnosti su proaktivna identifikacija žrtava, te jačanje kaznenog gonjenja.

U oblasti borbe protiv terorizma postignut je određeni napredak. Pripremljen je Pravilnik o sprovođenju restriktivnih mjera uspostavljenih Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a koje se odnose na fizičke i pravne osobe povezane sa Osamom Bin Ladenom, mrežom Al-Qaide i talibanim. Ovo omogućava sprovođenje Zakona o restriktivnim mjerama u pogledu terorizma i financiranja terorizma. Ponovo je utemeljena Zajednička radna grupa za borbu protiv terorizma sačinjena od predstavnika Tužiteljstva BiH i osam policijskih agencija. Unutar ove radne grupe uspostavljena je operativna radna grupa. Revidirano je zakonodavstvo koje se odnosi na terorizam. Međutim, i dalje je potrebno usvojiti izmjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka, čime bi zakon bio sukladan relevantnim standardima. Potrebno pojačati sprovođenje Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma.

**Pranje novca.** Veoma mali napredak je postignut u borbi protiv pranja novca. Sprovođenje Strategije i Akcijskog plana za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini i dalje je ograničeno. Postojeće odredbe u pravnom okviru koje se odnose na zapljenu ne sprovode se u potpunosti, a oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama je i dalje na niskoj razini. Nedostaju strukture za upravljanje i održavanje oduzete imovine. Parlament još uvijek nije usvojio Izmjene i dopune Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti koje se odnose na nedostatke utvrđene u evaluacijskom

izvješću MONEYVAL-a a sadrže mjere za transformaciju Financijsko-obavještajnog odjela, koji je trenutno u sastavu Državne agencije za istrage i zaštitu, u posebnu upravnu agenciju.

Financijsko-obavještajni odjel je djelovalo izolovano od ostalih agencija za sprovođenje zakona, a njegovi istražni kapaciteti i dalje su slabi. Trenutna razina kadrovske popunjenoosti Odjela je otprilike 66%. Na operativnoj razini Odjelu nedostaje strateško vođstvo i sistematska financijsko-obavještajna potpora. Metod podnošenja izvješća o sumnjivim transakcijama je slab. On ne daje statističke informacije potrebne za procjenu rizika i donošenje odluka. Tokom 2010. godine samo dva od ukupno 215 izvješća o pranju novca bila su predata Tužiteljstvu, dok izvješća o financiranju terorističkih aktivnosti nije bilo. Većina izvješća o transakcijama dolazi iz bankarskog sektora. Nisu napravljene značajne promjene u strukturi izvješćivanja, metodologiji i primijenjenim analizama. Još uvjek ne postoji izvješće i preporuke za osobe koje će izravno koristiti elektronski proces izvješćivanja za sva izvješća o sumnjivim transakcijama. Broj izvješća o transakcijama znatno se smanjio.

Bosna i Hercegovina nije postigla dovoljan napredak u oblasti borbe protiv financijskog kriminala. Sprovođenje odgovarajuće strategije i akcijskog plana je i dalje slabo. Neriješeno pitanje institucionalnog položaja Financijsko-obavještajnog odjela predstavlja prepreku za postizanje boljih rezultata u ovoj oblasti.

**Droge.** Postignut je mali napredak u borbi protiv zlouporabe droge. Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja tranzita za međunarodnu trgovinu narkoticima. Organizirane kriminalne grupe povezane sa trgovinom drogom i dalje djeluju na teritoriji cijele BiH. Potrošnja droge na lokalnoj razini je i dalje relativno niska u odnosu na druge europske zemlje. Agencije za sprovođenje zakona su poboljšale suradnju sa zemljama u regiji, što je rezultiralo boljim i bržim protokom informacija. Bosna i Hercegovina je nastavila sa unaprijeđenjem međunarodne suradnje, te je redovno podnosila izvješća Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika. Međutim, podnošenje izvješća Europskom centru za monitoring nad drogama i ovisnosti o drogama (EMCDDA) sukladno zahtijevanim standardima je i dalje problem.

Baza podataka o počiniteljima kaznenih djela u svezi sa zlouporabom droga poboljšana je zahvaljujući novoj opremi. Koriste je agencije za sprovođenje zakona na državnoj razini i Federalna uprava policije, a sa bazom su povezani i županije. Republika Srpska nije povezana sa bazom podataka. U Republici Srpskoj je uspostavljena baza podataka o korisnicima droga koja obuhvata postojeće registre u rehabilitacionim centrima. Sprovođenje Državne strategije nadzora nad opojnim drogama, sprečavanja i suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Bosni i Hercegovini 2009.-2013. i Državnog akcijskog plana za borbu protiv zlouporabe opojnih droga je i dalje na veoma niskoj razini. Nedostaje mehanizam za koordinaciju sprovođenja, budući da još uvjek nije utemeljen državni ured za droge predviđen u Strategiji i Akcijskom planu. Potrebno je da Parlamentarna skupština usvoji izmjene i dopune Zakona o sprečavanju i suzbijanju zlouporabe opojnih droga, kojim se osniva državni ured za droge i poboljšava kontrola prekursora.

Koordinacija između različitih agencija za sprovođenje zakona još uvjek je svedena na pojedinačne slučajeve. Nedostaje efektivno sudske procesuiranje. *Pravilnik o čuvanju i uništavanju oduzetih opojnih droga* usuglašen između entiteta, Brčko Distrikta i državnih agencija za sprovođenje zakona, nije usvojen zbog finansijskih ograničenja. Na uništenje još

uvijek čeka velika količina nedozvoljenih supstanci zaplijenjenih nakon usvajanja Zakona o sprečavanju i suzbijanju zlouporabe opojnih droga.

Bosna i Hercegovina je i dalje u početnom stadiju borbe protiv trgovine drogom, kao i poduzimanja učinkovitih aktivnosti u cilju smanjenja potražnje za drogom. Bez osnivanja ureda za droge, institucionalni kapaciteti za koordinaciju i sistematsko sprovođenje okvirne politike su slabi. Rad agencija za sprovođenje zakona u borbi protiv trgovine drogom i dalje je neujednačen na cijeloj teritoriji države.

**Policija.** Postignut je određeni napredak u oblasti policije. Sprovođenje zakona o reformi policije napreduje. Agencije i odbori za reformu policije su postali operativni. Parlament još uvijek nije usvojio Zakon o primjeni rezultata analize DNK u sudskim postupcima, kojim se utvrđuje trajanje čuvanja DNK u bazi podataka i centralizacija profila baze podataka. Federalni i kantonalni organi uprave i dalje rade na usklađivanju zakonodavstva u oblasti unutarnjih poslova kako bi se poboljšala operativna i proračunska neovisnost policijskih službenika od ministarstava unutarnjih poslova. SIPA je znatno povećala broj svojih službenika i popunjena su sva mjesta šefova jedinica. Međutim, još uvijek nije usvojen novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji SIPA-e.

Koriste se specijalne istražne mjere i u potpunosti je funkcionalan sustav za presretanje telekomunikacija, uključujući i regionalne stanice za prisluškivanje. Nastavljene su pripreme za uspostavu sustava razmjene podataka između policije i tužitelja. Mapa puta za operativni sporazum je podnesena EUROPOL-u na procjenu. Komunikacijska veza sa EUROPOL-om još uvijek nije operativna. Operativna suradnja između agencija za sprovođenje zakona i dalje se odvija samo u pojedinačnim slučajevima. Na strateškoj razini i dalje se održavaju redovni neformalni sastanci ravnatelja policijskih agencija u prisustvu glavnog tužitelja i predstavnika Ministarstva sigurnosti BiH. Međutim, razmjena obavještajnih podataka između agencija za sprovođenje zakona i dalje je slaba.

Bosna i Hercegovina je postigla određeni napredak u oblasti policije, iako neujednačen. Institucije koje su formirane zakonima o reformi policije sporo su se uspostavljale. Nedostatak institucionalne suradnje između svih agencija za sprovođenje zakona i ograničene strateške smjernice i dalje su izazovi za efikasnije vođenje politike.

Regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi čine suštinski dio procesa približavanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji. Bosna i Hercegovina je i dalje aktivan sudionik u inicijativama regionalne suradnje, kao što je Proces suradnje u Jugoistočnoj Europi (SEECP), Vijeće za regionalnu suradnju (RCC), zatim Središnjoeuropski sporazum o slobodnoj trgovini (CEFTA), Sporazum o energetskoj zajednici, Europski sporazum o zajedničkom vazdušnom prostoru i Strategija EU za dunavsku regiju. U ožujku, u okviru SEECP-a, Bosna i Hercegovina je usvojila Regionalni strateški dokument i Akcijski plan za pravosuđe i unutarnje poslove 2011.-2013. Izvršene su mnoge regionalne aktivnosti koje je organizirao Sekretarijat RCC-a, smješten u Sarajevu. Bosna i Hercegovina je usvojila Odluku o priznanju carinskog pečata Kosova koja je važna za sprovođenje CEFTA-e. Bosna i Hercegovina i dalje aktivno podržava Igmansku inicijativu za pomirenje, koja okuplja NVO-e iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Crne Gore i inicijativu za RECOM.

Bilateralni odnosi sa drugim zemljama iz procesa proširenja su i dalje stabilni. Kao prateća aktivnost potpisivanja bilateralnih sporazuma o policijskoj suradnji između Bosne i Hercegovine i država u regionu, usvojena je odluka o uspostavi mreže policajaca Bosne i Hercegovine u državama regionala, EUROPOL-u i u određenim državama EU.

Odnosi sa Albanijom su dobri. Sprovođenje postojećih bilateralnih sporazuma i protokola se i dalje odvija neometano.

Odnosi sa Hrvatskom su intenzivirani. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je u izvještajnom periodu više puta posjetilo Hrvatsku. Hrvatska je iskazala potporu europskim integracijama Bosne i Hercegovine. Potpisana je i sporazum o readmisiji po skraćenom postupku i sporazum o policijskoj suradnji u borbi protiv prekograničnog kriminala, koji omogućava razmjenu podataka o istragama i imenovanju policijskih oficira za vezu.

Odnosi sa Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom su dobri. Započeti su pregovori o sporazumima o suradnji u oblasti zdravstva i medicine, uzajamnog izvršenja sudskih odluka u kaznenim stvarima i o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima.

Odnosi sa Crnom Gorom se i dalje poboljšavaju. Potpisana su tri sporazuma iz oblasti graničnih prelaza za lokalni transport, graničnih prelaza za međunarodni transport i obrane.

Odnosi sa Srbijom su se dodatno poboljšali. Potpisano je pet sporazuma u oblasti turizma, zaštite od prirodnih i drugih katastrofa, suradnje u veterinarstvu, policijske suradnje i razmjene podataka u pogledu socijalnog osiguranja.

## 6.2. Organizirani kriminal

Raspoloživa saznanja ukazuju da na području BiH postoje različiti pojavnii oblici organiziranog kriminala koji se ispoljava u različitim aspektima (nedozvoljena proizvodnja i promet opojnim drogama, trgovina ljudima, krijumčarenje ljudi i ilegalne migracije, gospodarstveni kriminal i porezne utaje, krivotvorene i nezakonito pribavljanje osobnih dokumenata, krivotvorene novca, zlouporaba kreditnih kartica i drugih hartija od vrijednosti, zlouporaba službenog položaja, visokotehnološki kriminal, krađe i prodaje motornih vozila, ucjene, iznude, otmice i razbojničke krađe i dr.). Pojavnost i rasprostranjenost organiziranog kriminala u BiH u sigurnosnom smislu nije dovoljno istražena oblast, te precizna ocjena postojećeg stanja nije moguća i daje se isključivo na temelju procjene prikupljenih obavještajnih podataka i zaključaka koji proizilaze iz podataka prikupljenih operativnim radom policijskih službenika i tokom kriminalističke obrade, te statističkih podataka o osobama koje su prijavljene tužiteljstvima. Evidentno je da organizirane kriminalne grupe imaju veoma štetan uticaj na gospodarstveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine. Temeljna metoda njihovog djelovanja je ulaganje velikih suma nelegalno stečenog novca u legalne novčane tokove, čemu doprinose i određeni zakonski propisi u Bosni i Hercegovini usvojeni radi podsticaja stranim ulaganjima. S tim u svezi, u prethodnom periodu tokom provedenih istraga evidentirani su slučajevi da se osobe iz kriminalnog milje država regionala u Bosni i Hercegovini pojavljuju kao izravni strani investitori, koristeći sve privilegije koje nosi navedeni način investiranja. Ova pojava značajno je uticala na odluke navedenih osoba da svoje kriminalno djelovanje nastave na područjima ili sa

područja Bosne i Hercegovine. Značajan uticaj na organizirani kriminal ima i prisustvo korupcije u svim strukturama vlasti, što je potvrđeno u dosad provedenim istragama organiziranih kriminalnih grupa i istraživanjima nevladinog sektora. Razlozi za ovu pojavu su višestruki, a sa aspekta osoba iz kriminalnog miljea je dolazak do zaštićenih informacija, na temelju kojih izbjegavaju istrage i sudska procesuiranja (privremeni prestanak kriminalne aktivnosti, privremeno ili stalno napuštanje teritorija BiH itd.), te donošenje odluka koje utječu na njihovo dalje kriminalno djelovanje. Nemoguće je precizno izračunati materijalno-finansijsku štetu koju Bosni i Hercegovini nanosi organizirani kriminal, ali je sasvim sigurno da je ona velika. Dosadašnje analize upućuju na to da organizirani kriminal u BiH u značajnoj mjeri određuju tri faktora: geopolitički položaj, tranzicijski procesi u zemlji i okruženju i poremećen društveno-ekonomski sustav. Faktori koji pogoduju razvoju organiziranog kriminala u BiH su brojni, a po vrsti i intezitetu slični su faktorima istovrsne pojave koja je zahvatila zemlje u tranziciji.

Najutjecajniji faktori za razvoj organiziranog kriminala su:

- poremećen društveno-ekonomski sustav i korupcija,
- tranzicija društva i prelazak društvenog u privatno,
- nestabilna politička situacija,
- specifičan geostrateški položaj BiH,
- socijalna nejednakost stanovništva i siromaštvo,
- visok stupanj nezaposlenosti,
- neadekvatni, neprimjenjivi ili selektivno primjenjivanje propisa, nedostatak profesionalizma i zlouporabe suvremenih tehnologija,
- odsustvo međuagencijske i međuinstitucionalne suradnje i nekoordiniranost u postupanju.

Jedan od specifičnih faktora koji se u naučnim i stručnim krugovima nije analizirao je institut dvojnog državljanstva koji omogućava pojedincima iz kriminalnog miljea Bosne i Hercegovine i zemalja okruženja izbjegavanje istrage i primjenu sudskih presuda pribavljanjem državljanstva susjednih zemalja.

Predviđa se da će na dalje kretanje i razvoj organiziranog kriminala u BiH, varirajućim intenzitetom, uticati posljedice globalne ekonomske krize. Sva dosadašnja iskustva upućuju na to da u okolnostima ekonomske krize oblici organiziranog kriminala poprimaju novi intenzitet i sadržaj. Naime, povećanje broja nezaposlenih i egzistencijalno ugroženih moglo bi uvećati i broj potencijalno novih Nositelja organiziranog kriminala u svim njegovim oblicima, prije svega, u ilegalnoj trgovini drogom, ilegalnoj migraciji, svim segmentima ilegalne trgovine visokotarifnim robama, oružjem, kradenim vozilima i dr. Sve ovo moglo bi uticati i na uspostavu "novog" kriminalnog odnosa među "uticajnim" nositeljima organiziranog kriminala koji bi rezultirao međusobnim obračunima uz korištenje nasilnih sredstava (ubistva, ucjene, otmice).

### **6.3. Korupcija**

Korupcija kao sveprisutna pojava, kako u javnom, tako i u privatnom sektoru, ugrožava stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine tako što:

- potkopava povjerenje u institucije vlasti, što razara sustav vrijednosti i uvodi praksu da je

normalno dati mito kako bi se ostvarilo neko pravo;

- ometa ekonomski razvoj i naročito negativno utiče na ravnopravnost svih subjekata na tržištu, razara jedinstven ekonomski prostor, stvara monopolski položaj pojednim subjektima;
- ugrožava vladavinu zakona, podriva dobro i efikasno upravljanje, pravičnost i socijalnu pravdu;
- ugrožava razvoj demokratije u društvu i bitno ograničava ljudska prava;
- omogućava porast organiziranog kriminala i ugrožava stabilnost demokratskih institucija i stabilnost društva u cjelini;
- bitno utiče na kredibilitet, međunarodni ugled, kreditni rejting i niz drugih faktora koji su presudni i kojim se rukovode međunarodne finansijske institucije i države investitorii prilikom odlučivanja da li će i pod kojim uvjetima investirati u Bosni i Hercegovini.

Rasprostanjenost korupcije u svim oblastima društva i njen negativan utjecaj na sve bitne ekonomske parametre do sada su uzrokovali uglavnom nepovoljne ocjene Europskog povjerenstva o stanju u borbi protiv korupcije.

Prema svim do sada sprovedenim istraživnjima evidentno je da je korupcija naročito prisutna u oblasti državne uprave i to u smislu trošenja proračunskih sredstava kroz brojne vidove zlouporabe i kršenja Zakona o javnim nabavkama, te u svezi sa zlouporabom u upošljavanju, gdje je jasno uočena pojava protežiranja po stranačkoj pripadnosti, rodbinskim vezama, ali i korupcija u smislu davanja i primanja dara, protivzakonito posredovanje i sličnim oblicima.

Pitanje koncesija na javnim dobrima u svim aspektima - dodjela, korišćenje i naplata u korist državnih organa, odnosno davalaca koncesije, takođe je visokorizično sa stanovišta izloženosti korupciji.

Zdravstvo i obrazovanje, naročito visokoškolsko, takođe su oblasti izložene korupciji i često su u javnosti označeni kao sfere drušva u znantnoj mjeri podložne korupciji.

Političke partije su vrlo često označene kao značajan faktor koji uzrokuje korupciju, prije svega značajnim utjecajem na pravosuđe. Naime, osobe koje obavljaju visoke funkcije u javnim institucijama ili političkim partijama koriste veoma efikasan metod pritiska na pravosude kako bi se zaštitile od procesuiranja.

Neefikasna i korupcijom zahvaćena javna uprava i agencije za sprovođenje zakona pogoduje razvoju određenih oblika kriminalnog djelovanja koje za posljedicu ima ogromne finansijske gubitke u prikupljanju javnih prihoda. Ti gubici su toliki da bi uskoro mogli ugroziti normalno financiranje državnih organa na svim razinama vlasti u BiH. Prije svega, misli se na organizirano izbjegavanje plaćanja neizravnih dažbina (carine i PDV), kao i osmišljen sustav prevara kod neopravdanog povrata PDV-a u značajnim iznosima, što za posljedicu ima velike štete po proračun institucija BiH i sticanje ogromne imovinske koristi grupama i pojedincima. Svakako da je korupcija jedan od bitnih uzročnika ove pojave, što je signal da se u ovoj oblasti moraju poduzeti odlučne mjere na istragama ovih slučajeva radi njihovog suzbijanja i neutralisanja.

U tom smislu, u narednom periodu je neophodno osmisliti i primijeniti efikasan ali i stalan sustav borbe protiv korupcije, bilo da se radi o prevenciji ili o represiji. Imajući u vidu da su u BiH stvorene zakonske pretpostavke za početak aktivnog djelovanja i rada u punom kapacitetu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, može se očekivati značajan pomak u ovoj oblasti, kako bi se Državna agencija za istrage i zaštitu mogla fokusirati na razvoj što efikasnijih metoda istrage i gonjenja počinitelja kaznenih djela korupcije, kao i počinitelja kaznenih djela koja pogoduju korupciji tzv. „koruptivnih kaznenih djela“.

Dakle, u narednom periodu potrebno je efikasno primijeniti sva raspoloživa sredstva i iskoristiti do sada stečena znanja i iskustva na istragama i procesuiranju kaznenih djela u svezi sa korupcijom. Imajući u vidu da je temeljni motiv vršenja ove vrste kaznenih djela sticanje imovinske koristi, potrebno je raditi na razvoju pouzdanih metoda za identifikaciju i osiguranje imovine stečene izvršenjem ove vrste kaznenih djela kako bi ista bila oduzeta u zakonom predviđenoj proceduri. U ovom slučaju potrebno je insistirati da izvršna vlast predloži a zakonodavna usvoji i unaprijedi zakonodavni i institucionalni okvir kako bi oduzimanje imovine/imovinske koristi stečene kriminalom, pa i korupcijom, bilo efikasno i sveobuhvatno. Ovo se, prije svega, odnosi na dogradnju Kaznenog zakona i usvajanje posebnog zakona koji bi regulirao ovu oblast, te definiranje institucije koja bi efikasno i racionalno upravljala oduzetom imovinom.

#### **6.4. Pranje novca**

Pranje novca i finaciranje terorističkih aktivnosti ugrožavaju državne ekonomski interese koji, između ostalog, obuhvataju pouzdan financijski sustav, jak poduzetnički sektor, pravedeno tržište rada i funkcionalnu ekonomiju. Ove štetne pojave ugrožavaju razvoj ključnih društvenih struktura, kao što su obrazovanje, zdravstvo, javni red i mir, prometna mreža i društvena sigurnost. Zaštita interesa Bosne i Hercegovine zahtijeva efikasan sustav za sprečavanje pranja novca i finaciranja terorističkih aktivnosti.

Opasnosti koje se odnose na efikasnost mehanizma sprečavanja pranja novca i finaciranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini su već utvrđene na temelju MONEYVAL izvješća i analize prikupljenih podataka, ocijenjene su na sljedeći način:

- Nedovoljno funkcioniranje mehanizma izvješćivanja o sumnjivim i gotovinskim transakcijama predstavlja opasnost za mehanizam sprečavanja pranja novca i finaciranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.
- Nedovoljno funkcioniranje procesa obavljanja predstavlja opasnost po mehanizam sprečavanja pranja novca i finaciranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.
- Fragmentirana i nedovoljna istraga, kazneno gonjenje i suđenje predstavljaju opasnost po funkcionalnost sprečavanja pranja novca i finaciranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

#### **6.5. Terorizam**

Terorizam kao pošast savremenog svijeta postao je sve realnija opasnost, kako za nacionalnu, tako i za regionalnu i globalnu sigurnost, te kao takav predstavlja jedan od najvećih

sigurnosnih problema od kojeg nije imuno nijedno demokratsko društvo. Prijetnja od terorizma, pogotovo nakon 11. rujna 2001. godine, postala je još izraženija, jer je svijet uvidio opasnost koju predstavlja ovaj fenomen, a pogotovo opasnost koju može izazvati terorizam nuklearnim, kemijskim, biološkim i radioaktivnim oružjem. Zbog težine posljedica koje može uzrokovati suvremen terorizam, on predstavlja sigurnosni izazov koji veoma utiče na rad svih sigurnosnih službi u borbi protiv istog.

Zaštita od terorističkih akata je jedno od temeljnih pitanja nacionalne sigurnosti svake zemlje i istovremeno dio međunarodnih obveza koje je preuzela BiH. Svjesni opasnosti koja prijeti od eskalacije terorističkih prijetnji u čitavom svijetu i imajući u vidu i činjenicu da terorizam u BiH nije do kraja ispitana i istražena oblast, ukazuje se potreba za dugoročnim i sveobuhvatnim sagledavanjem problema i posljedica koje izaziva terorizam. Radi definiranja spornih pitanja koja se odnose na terorizam i očuvanja postojeće sigurnosne situacije u BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu će ubuduće u suradnji sa drugim agencijama za sporovođenje zakona u BiH, kontinuirano pratiti i istraživati aktivnosti pojedinaca, skupina i organizacija koje se bave financiranjem, planiranjem i pripremanjem terorizma, bilo da se radi o terorističkim prijetnjama ili o terorističkim aktivnostima koje su po svojim motivima i drugim obilježjima regionalnog karaktera usmjereni prema BiH ili protivno interesima BiH i međunarodne zajednice. U svezi sa navedenim, temeljni zadatak Agencije je sprečavanje, otkrivanje i vršenje istraga, praćenje i izučavanje stanja i novih pojavnih oblika kaznenih djela terorizma i trgovine ABHO, što je u interesu sprovođenja Kaznenog zakona BiH, ali i obveza BiH u odnosu na međunarodne ugovore koji se odnose na kaznena djela međunarodnog organiziranog kriminala, a prije svega kaznena djela u svezi sa međunarodnim i domaćim terorizmom. Zbog obilježja i trendova suvremenog terorizma, Agencija svoje aktivnosti nastoji realizirati i tzv. „proaktivnim pristupom“, uvažavajući i primjenjujući međuagencijsku suradnju, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini.

## 6.6. Zatvaranje Haškog tribunala

Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u Hagu utemeljilo je Vijeće sigurnosti UN-a Rezolucijom 808 od 22.2.1993. godine i 827 od 25.5.1993. godine radi kaznenog gonjenja, procesuiranja i kažnjavanja osoba odgovornih za kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim humanitarnim pravom, počinjenim na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine.

Budući da je MKSJ ustanovljen kao *ad hoc* sud, čije je trajanje vremenski ograničeno, Vijeće sigurnosti UN-a podržalo je Strategiju okončanja MKSJ kojom je zacrtano fazno, postepeno i organizirano zatvaranje, te je 22. prosinca 2010. godine usvojilo Rezoluciju 1966 (2010) kojom MKSJ mora dovršiti sve preostale predmete do 31. prosinca 2014. godine.

Sukladno navedenom, Vijeće sigurnosti UN-a donijelo je odluku o uspostavi Rezidualnog mehanizma Međunarodnog suda, kao jedinstvenog tijela Ujedinjenih nacija, utemeljenog da bi nastavilo važan rad koji mora biti sproveden nakon što mandat Međunarodnog suda bude okončan. Jurisdikcija navedenog tijela ogleda se u tome da isto neće moći podizati nove optužnice i otvarati nove slučajeve, ali će moći okončati žalbene postupke koji ne budu završeni do zatvaranja Haškog tribunala.

Dakle, imajući u vidu Rezoluciju 1503 od 28.8.2003. godine o završetku rada MKSJ, uspostavljeni su odjeli za ratne zločine u okviru Suda BiH i Tužiteljstva BiH, čiji je zadatatak da nastave rad na predmetima ratnih zločina sukladno najvišim međunarodnim standardima iz oblasti kaznenog prava i zaštite ljudskih prava. Početkom 2005. godine uspostavljeni su odjeli za ratne zločine u okviru Suda BiH i Tužiteljstva BiH kao najvećih sudske instanci u BiH, na kojima je opća obveza istraživanja teških povreda međunarodnog humanitarnog prava počinjenih tokom oružanog sukoba u BiH u periodu od 1992. godine do 1995. godine. Trajanje ovih odjela za razliku od MKSJ nije vremenski ograničeno, a isti su dužni donositi presude za ratne zločine sve dok postoje dokazi i osumnjičeni za ratne zločine.

Takođe, SIPA kao policijska agencija na razini BiH predstavlja ključnu kariku u istrazi i procesuiranju predmeta ratnih zločina, kao i u izvođenju skoro svih akcija lišenja slobode osoba osumnjičenih za ratne zločine. Naime, u nadležnosti SIPA-e je otkrivanje i istraga kaznenih djela ratnih zločina, te sukladno tome u okviru SIPA-e je uspostavljena organizacijska jedinica Centar za istraživanje ratnih zločina i kaznenih djela kažnjivih po međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu, koji u suradnji i po nalogu Suda BiH i Tužiteljstva BiH sprovodi istragu i dokumentiranje počinjenih ratnih zločina i izvršitelja.

## **6.7. Kriminal visokih tehnologija**

Današnje vrijeme sve češće nazivamo digitalnim, elektronskim ili informacijskim. Nemjerljivost i neograničenost su osobine koje se mogu pripisati ovim kategorijama. Elektronski uređaji koji imaju mogućnost pohranjivanja velikog broja informacija i podataka razvijaju se i usavršavaju velikom brzinom, tako da oni predstavljaju jednu od najznačajnijih i najrevolucionarnijih tekovina razvoja tehničko-tehnološke civilizacije.

Zahvaljujući velikoj brzini obrade podataka, velikim mogućnostima memoriranja podataka, njihovoj univerzalnoj primjeni i niskoj cijeni, te mogućnosti integriranja podataka iz različitih izvora (tzv. agregacija informacija), elektronski uređaji (prije svega kompjuteri i kompjuterski informacijski sustavi) postaju gotovo nezamjenjivi dio ili segment svih sfera društvenog života, od proizvodnje, prometa, vršenja usluga, obrazovanja, pa do obrane i sigurnosti u najširem smislu.

Međutim, pored svih prednosti i ogromne koristi koje donose, „pametni“ elektronski uređaji brzo postaju i sredstvo zlouporabe nesavjesnih i neodgovornih pojedinaca i grupa koji protupravnim ponašanjem pokušavaju da sebi ili drugom pribave protupravnu imovinsku korist ili samo da nanesu štetu drugome. Tako elektronski uređaji, ali i mediji, postaju predmet zanimanja agencija za sprovođenje zakona, bilo kao dokaz, bilo kao nositelji dokaza.

U ovom smislu agencije za sprovođenje zakona moraju razvijati svoje kapacitete za uspješnu borbu protiv novog oblika kriminala (*cybercrime*), ali i za stručno i pravilno rukovanje elektronskim, odnosno digitalnim dokazima, koji se mogu pronaći i u svim drugim oblastima kriminala. U ovu svrhu Vijeće Europe je pokrenulo inicijativu i donijelo Konvenciju o kibernetičkom kriminalu koja predlaže norme kaznenog materijalnog prava i norme kaznenog procesnog prava u svezi sa kompjuterskim kaznenim djelima, ali i svim drugim djelima koja su u svezi sa kompjuterima ili su u svezi sa prikupljanjem dokaza u elektronskoj formi. Bosna i

Hercegovina je 9.2.2005. godine potpisala Konvenciju i Dodatni protokol, a iste je ratificirala 19.5.2006. godine.



## **7. STRATEŠKI CILJEVI**

## **STRATEŠKI CILJEVI SIPA-e:**

**1. Ojačati kriminalističko-istražne kapacitete kao odgovor na pojavnje oblike kriminala iz nadležnosti Agencije**

**2. Unaprijediti kriminalističko-obavještajnu djelatnost Agencije**

**3. Razviti organizacijske kapacitete Agencije kako bi strateški odgovarala sigurnosnim izazovima**

**4. Uspostaviti adekvatan potencijal uposlenih koji odražava optimalanu razinu kadrovske kapaciteta Agencije**

**5. Podići na još veću razinu potporu, suradnju i razmjenu informacija sa županijskim, entitetskim, državnim i međunarodnim partnerima**

**6. Održati dostignuti pozitivan imidž Agencije u javnosti i intenzivno raditi na njegovom daljem unaprjeđenju**

## **STRATEŠKI CILJ 1. Ojačati kriminalističko-istražne kapacitete kao odgovor na pojavnje oblike kriminala iz nadležnosti Agencije**

Suvremeni sigurnosni izazovi, posebno aktuelni trendovi kriminalnih aktivnosti iz nadležnosti Državne agencije za istrage i zaštitu, predstavljaju najveću prijetnju za bosanskohercegovačko društvo i njegove institucije, iz čega proizilazi potreba za operativnim postavljenjem i zatjevima za brzo prilagođavanje i pružanje adekvatnog odgovora agencija za sprovođenje zakona.

Činjenica da je glavna pokretačka snaga organiziranog kriminala u Bosni i Hercegovini sticanje ekonomskog moći, te da ekonomski moći i uticaj organiziranog kriminala u BiH omogućava njegov nekontrolirani pristup u različita područja kriminalnog djelovanja, snažno opredjeljuje Državnu agenciju za istrage i zaštitu da u narednom periodu optimalnim kombiniranjem do sada zavidno educiranih i tehničko-tehnološki opremljenih kriminalističko-istražnih resursa, kroz preventivnu, otkrivačku i istraživačku aktivnost, u suradnji sa ostalim agencijama za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini i nadležnim tužiteljstvima, pruži pravovremen, zakonit, profesionalan i efikasan odgovor koji će građanima i drugim pojedincima i njihovoj imovini pružati zaštitu i vratiti im osjećaj sigurnosti, samopouzdanja i vjeru u sustav sigurnosti.

### **7.1.1. PROGRAMI**

- 1.1. Proširiti i ojačati operativne kapacitete kako bi se znatno bolje koristile posebne istražne radnje u otkrivanju i istraživanju najtežih oblika organiziranog kriminala, terorizma i korupcije.
- 1.2. Unaprijediti komunikaciju i suradnju, kao i razmjenu informacija u segmentu kaznenih istraga sa Tužiteljstvom BiH, drugim policijskim agencijama i drugim subjektima koji sudjeluju u istragama.
- 1.3. Redefinirati postojeći sustav selekcije regrutiranja i pripreme rada prikrivenih istražitelja, te u suradnji sa Tužiteljstvom BiH posebno definirati njihovo angažiranje u istragama koje se vode na međunarodnoj razini.
- 1.4. Izvršiti adekvatno kadrovsko strukturiranje kriminalističko-istražnih resursa, te afirmirati definirane standarde Agencije u strukturiranju sastava istražnih timova i metodološkog koncepta za vođenje najkompleksnijih kaznenih istraga.
- 1.5. Nastaviti rad na usuglašavanju postojećih instruktivnih akata za rad kriminalističko-istražnih kapaciteta.
- 1.6. Uspostaviti standarde i razviti visoku razinu pojedinačnog učinka na svim organizacijskim razinama, te unaprijediti postojeću razinu planiranja, organizacije, vođenja, potpore i supervizije u kaznenim istragama i jasno definirati ulogu sjedišta Agencije i regionalnih ureda u odnosu na naredbodavnu, savjetodavnu i koordinirajuću ulogu.
- 1.7. Unaprijediti sustav integriranih finansijskih istraga u izravnoj funkciji identificiranja i efikasne zapljene, osiguranja i oduzimanja nezakonito stečene imovine, odnosno imovinske koristi, te formirati, educirati i opremiti specijalističke timove za vođenje integriranih finansijskih istraga i izvršiti njihovu teritorijalnu disperziju.
- 1.8. Stvoriti tehničko-tehnološke i metodološke pretpostavke za efikasnije vođenje kaznenih istraga, te razviti bolju i djelotvorniju suradnju istražnih kapaciteta sa obavještajnim kapacitetima i bolji pristup postojećim bazama podataka u okviru Agencije.
- 1.9. Unaprijediti suradnju sa Odjelom za zaštitu svjedoka, sa akcentom na svjedoček koji su ušli u Program zaštite, u smislu razmjene informacija i donošenja adekvatnih sigurnosnih procjena.

### 7.1.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

**Implementacij cilja 1.** Nastaviti rad na osiguravanju neophodne organizacijske, kadrovske, normativno-pravne, tehničko-tehnološke, operativno-taktičke, metodološke i materijalno-tehničke pretpostavke za efikasno i uspješno vođenje najzahtjevnijih istraga iz oblasti organiziranog kriminala, korupcije, teškog financijskog kriminala, pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, kao i istraživanja kaznenih djela ratnih zločina. Sproveođenje jasno definiranih strategija za ostvarivanje ovog strateškog cilja osiguraće operativnost, usmjerenost i ciljanu orijentiranost kapaciteta za istraživanje kriminalnih aktivnosti organiziranih grupa visokog profila, definiranim modeliranjem, kombiniranjem visokosofisticiranih istražnih mjera i radnji u okviru usvojenih metodika otkrivanja, istraživanja i razjašnjavanja kriminalnog kolektiviteta zločinačkih organizacija koje djeluju na području BiH i regiona.

U okviru procesa implementacije Strateškog cilja 1. Državna agencija za istrage i zaštitu će usvojiti definirne indikatore uspjeha koji će podržati proces operativnog planiranja za sproveođenje Strateškog plana. Neki od indikatora uspjehnosti za ostvarivanje ovog cilja su:

- Broj sprovedenih istraga u segmentu organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina;
- Broj podnesenih izvješća o počinjenom kaznenom djelu i broj prijavljenih osoba obuhvaćenih navedenim izvješćima u specifičnim područjima istraživanja kriminala;
- Učestalost i efikasnost primjene posebnih istražnih radnji u kaznenim istragama;
- Broj i količina zaplijjenjenog i oduzetog nezakonito stečenog novca i imovine, uključujući i krijumčarenu robu (droga, oružje, krivotvoreni novac, krijumčarena roba);
- Visina materijalne štete pričinjene izvršenjem kaznenog djela, odnosno pribavljena protupravna imovinska korist;
- Broj osoba lišenih slobode, sa posebnim akcentom na osobe kojim je određena mjera pritvora;
- Broj sprovedenihi istražnih mjera i radnji;
- Efikasnost u sproveođenju istraga (odnos upotrijebljeni kapaciteti Agencije naspram rezultata akcije).

## **STRATEŠKI CILJ 2. Unaprijediti kriminalističko-obavještajnu djelatnost Agencije**

U kontekstu prijetnji koje za bosanskohercegovačko društvo predstavljaju kriminalne aktivnosti čije je istraživanje u nadležnosti Državne agencije za istrage i zaštitu, a radi pružanja pravovremenog, efikasnog i profesionalnog suprotstavljanja kriminalnim aktivnostima pojedinaca i grupa, Agencija želi da otkloni i identificira ograničenja i slabosti u kriminalističko-obavještajnom procesu, te da ga organizacijski, kadrovski, tehnološki i funkcionalno modelira kako bi izgradila djelotvorniji sustav prikupljanja, procjene, upoređivanja, analize i raspodjele kriminalističko-obavještajnih podataka.

Realizacijom ovog strateškog cilja Državna agencija za istrage i zaštitu želi unaprijediti i strukturirati sustav planiranja, koordinacije, superviziranja, sigurnosne zaštite, informiranja i evidentiranja svih poluproukata i produkata kriminalističko-obavještajnog procesa u svim funkcionalnim i teritorijalnim modalitetima, uključujući rezidentnu i nerezidentnu multiagencijsku razmjenu podataka i operativnu suradnju.

## 7.2.1. PROGRAMI

2.1. Definirati pravni okvir za kriminalističko-obavještajnu djelatnost na razini Agencije, sa težištem na identifikaciju strateških i operativnih pravaca obavještajnog rada, odrediti nositelje kriminalističko-obavještajnog rada, usvojiti temeljne principe kriminalističko-obavještajnog procesa, kao i metodologije uspostave i vođenja odgovarajućih evidencija, uvažavajući principe zaštite tajnosti podataka.

2.2. Sukladno strateškim ciljevima Agencije, standardizirati metodologiju izrade plana prikupljanja kriminalističko-obavještajnih podataka, razviti primjereniji sustav prikupljanja informacija, ocjene pouzdanosti izvora i kvaliteta informacije, razviti visoku razinu organizacije aktivnosti kriminalističko-obavještajnog procesa radi definiranja meta i stvaranja krim. obavještajne mreže na području BiH.

2.3. Razvijati odgovarajuće modele koji obuhvataju strukturiran i metodološki pristup analitičkoj obradi velikog broja krim. obavještajnih informacija kako bi analizirane informacije bile prikazane vizuelno jednostavno i jasno, uspostaviti nove, dodatne odgovarajuće baze podataka i upotrebljavati suvremene analitičke programe, te jasno definirati produkte i poluproekte obavještajnog rada.

2.4. Nastaviti sa procesom sustavskog razvoja Programa rada sa informantima, pronalaženja modaliteta infiltriranja istih u kriminalne grupe koje se bave najtežim oblicima kriminala iz nadležnosti Agencije, te implementaciju svih segmenata Instrukcije o radu sa informantima.

2.5. Osigurati potrebne pretpostavke za efikasniji sustav razmjene krim. obavještajnih podataka kroz obavještajno-analitičku potporu kriminalističko-istražnim kapacitetima Agencije.

2.6. Osigurati neophodna materijalno-tehnička sredstva, informatičku i drugu opremu za potrebe daljeg razvoja kriminalističko-obavještajne djelatnosti Agencije.

## 7.2.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Ostvarivanjem ovog strateškog cilja Agencija će osigurati strukturiranu kriminalističko-obavještajnu djelatnost usmjerenu na organizirani, planski i sistematski proces prikupljanja i analitičke obrade obavještajnih podataka iz svoje nadležnosti, sa jasnim ciljem da identificira, obavještajno istražuje i definira nositelje kriminalnih aktivnosti, bilo da se radi o pojedincima ili organiziranim grupama. Jasno definirani pravni okvir za kriminalističko-obavještajnu djelatnost omogućiće organizaciju Agencije u smislu situiranja obavještajnog rada, određivanjem nositelja pojedinih komponenti kriminalističko-obavještajne djelatnosti, usvajanjem principa i metodologijom rada. Pored toga, u formalnom, materijalnom, sadržajnom i funkcionalnom smislu unaprijediće se dosadašnji model analize, izrade, raspodjele i eksploatacije poluprodukata i produkata kriminalističko-obavještajnog rada, te sustav obavještajno-analitičke potpore tekućim istražnim aktivnostima Agencije.

Proces implementacije ovog strateškog cilja evaluiraće se u kontinuitetu u odnosu na sljedeće indikatore uspjeha:

- Kvantitet i kvalitet prikupljenih obavještajnih podataka u specificiranim područjima obavještajnog istraživanja (organizirani kriminal, korupcija...);
- Broj, kvalitet i kvantitet strateških, operativnih i taktičkih izvešća, analiza;
- Pokazatelji iz oblasti razmjene kriminalističko-obavještajnih podataka sa drugim agencijama;
- Pokazatelji iz oblasti rada sa informantima Agencije;
- Broj kvalitet i struktura produkata obavještajnog rada po vrstama;
- Broj, kvalitet i struktura poluprodukata obavještajnog rada;
- Pokazatelji iz oblasti obavještajno-analitičke potpore;
- Obavještajni kapaciteti na tekućim istragama;
- Pokazatelji iz oblasti unosa podataka u baze, njihova selekcija, analiza itd.;
- Efikasnost (odnos uloženih kapaciteta nasuprot rezultatima rada).

### **STRATEŠKI CILJ 3. Razviti Organizacijske kapacitete Agencije kako bi strateški odgovarala sigurnosnim izazovima**

Aktualni trendovi kriminalnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini impliciraju potrebu za sveobuhvatnom i cjelovitom analizom trenutnih organizacijskih rješenja, efikasnosti, naročito do sada definiranih efektivnih operativnih kapaciteta predviđenih za ostvarivanje operativno-otkrivačke i istraživačke funkcije Agencije i njenog linijskog i funkcionalnog rasporeda. Agencija u perspektivi očekuje prilagodavanje postojeće unutarnje strukture, prije svega kriminalističko-istražnih kapaciteta, proširivanjem i ojačavanjem kapaciteta za borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i teškog finansijskog kriminala, kao i istraživanja ratnih zločina. Pored toga, nedovoljno razvijena linijska i funkcionalna odgovornost, te nedovoljno definirani međusobni odnosi i uloge temeljnih organizacijskih jedinice i njihovih ekvivalenta u okviru regionalnih ureda na terenu, uzrokuju nisku razinu koordinacije, sadejstva i suradnje, posebno obavještajno-istražnih kapaciteta, što u određenoj mjeri limitira efikasnost operativnih kapaciteta Agencije i očekivane rezultate rada.

Suvremeni sigurnosni izazovi postavljaju, istovremeno, pred Agenciju obvezu da razvija strukturalne organizacijske kapacitete za međunarodnu i međuagencijsku suradnju, odnose sa javnošću, strateško planiranje i analizu, te organizacijske jedinice za administrativnu i elektronsku zaštitu podataka, kao i usklađen proces i sustav upravljanja uspjehom radi eliminacije procesa koji onemogućavaju efikasniji i djelotvorniji rad.

### 7.3.1. PROGRAMI

3.1. Izvršiti organizacijsko restrukturiranje kriminalističko-istražnih kapaciteta radi prilagođavanja suvremenim trendovima kriminalnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini i regionu, sistematizacijskim i organizacijskim proširivanjem istražnih kapaciteta za borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i teškog finansijskog kriminala, kao i istraživanja ratnih zločina.

3.2. Funkcionalno uskladiti organizacijske komponente kriminalističko-obavještajne djelatnosti, te normativno definirati ulogu i zadatke obavještajnih kapaciteta na prikupljanju krim. obavještajnih podataka, korištenje obavještajnih baza podataka i mogućnost da regionalni uredi pristupe istim.

3.3. Organizacijsko-sistematizacijski strukturirati i razviti organizacijske kapacitete za međunarodnu i međuagencijsku suradnju, strateško planiranje i analizu, zaštitu klasificiranih zaštićenih dokumenata, informatičku sigurnost i elektronsku zaštitu, te sprovoditi interne revizije.

3.4. Unaprijediti i normativno definirati međusobne odnose temeljnih organizacijskih jedinica Agencije, sa težištem na funkcionalni odnos kriminalističko-istražnih kapaciteta u sjedištu i njihovih ekvivalenta u okviru regionalnih ureda.

### 7.3.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Implementacija ovog strateškog cilja omogućuje da Agencija buduću organizacijsku strukturu, prije svega kriminalističko-istražnih kapaciteta, prilagodi suvremenim trendovima kriminalnih aktivnosti u BiH i regionu, kao i obvezama koje proističu iz strateških dokumenata Ministarstva sigurnosti, posebno strategija za borbu protiv organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, te Strategije za rad na predmetima ratnih zločina, te da prilagodi i zakonske odredbe koje nalažu organizacijsko strukturiranje određenih organizacijskih jedinica u okviru Agencije.

Strategije za implementaciju ovog cilja osiguraće dodatne kapacitete za obavještajno-istražnu komponentu Agencije, kroz jasno definiranu linijsku i funkcionalnu odgovornost temeljnih organizacijskih jedinica u sjedištu i njihovih ekvivalenta na terenu u okviru regionalnih ureda. Pored toga, strategije će u budućnosti omogućiti jačanje do sada nedovoljno organizacijski razvijenih pojedinih komponenti, prije svega onih iz oblasti međunarodne i međuagencijske suradnje, te odnosa sa javnošću i strateškog planiranja i analize. Dosljedna implementacija ovog strateškog cilja uspostaviće eifkasni sustav rukovođenja na visokoj, srednjoj i taktičkoj razini, sa jasno definiranim elementima za programiranje rada Agencije, te cjelokupnog procesa rukovođenja, uključujući koordinaciju, raspon kontrole, nadzor i izvješćivanje.

Neki od mogućih uspjeha koji su u svezi sa implementacijom cilja su:

- Usvajanje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije;
- Pokazatelji efikasnosti operativnih kapaciteta regionalnih ureda u okviru svoje teritorijalne nadležnosti;
- Usvajanje određenog broja operativnih i administrativnih načela i procedura (pravilnici, instrukcije, uputstva, smjernice...);
- Pokazatelji o efikasnosti vođenja složenih istraga i sustava rukovođenja i/ili koordinacije sjedišta sa regionalnim uredima;
- Procjena i analiza efektivnih operativnih kapaciteta.

**STRATEŠKI CILJ 4. Uspostaviti adekvatan potencijal uposlenih koji odražava optimalanu razinu kadrovske kapacitete Agencije**

Potrebe vremena i aktualni i budući sigurnosni izazovi zahtijevaju razvijanje politike planiranja, privlačenja i upošljavanja najkvalitetnijih kadrovske potencijala, sa adekvatnim stručnim i moralnim akreditivima, koji će uz adekvatnu obuku i potpuno profesionalni razvoj u Agenciji biti garant njene uspješnosti. Imajući u vidu ograničenja u upošljavanju novih kadrova, a s obzirom na limitiran proračun za ove potrebe, značajan napor treba usmjeriti na bolje iskorištanje postojećih kadrovske potencijala poboljšanjem organizacijskih procesa, prakse rukovođenja osobljem u kojoj će se na principu pravičnosti i jednakosti unaprjeđivati i nagrađivati samo najbolji. Radi toga potrebno je modernizirati i ažurirati baze podataka uposlenih, te osposobiti rukovodeće službenike za svršishodno upravljanje kadrovskim potencijalima i povećati njihov radni rezultat.

#### 7.4.1. PROGRAMI

- 4.1. Nastaviti aktivnosti na implementaciji moderne politike planiranja, upošljavanja, popunjavanja Agencije nedostajućim kadrovima, privlačenja i zadržavanja najkvalitetnijih ljudskih potencijala sa adekvatnim i stručnim akreditivima.
- 4.2. Raspoređivati, unaprjeđivati i profesionalno razvijati uposlene u Agenciji, principijelno i konceptijski bazirati sukladno stručnim kvalifikacijama, profesionalnom iskustvu, dosadašnjim konkretnim rezultatima rada i iskazanim afinitetima za obavljanje specifičnih poslova i zadataka, posebno u segmentu operativnih poslova ovlaštenih službenih osoba Agencije.
- 4.3. Modernizirati i ažurirati odgovarajuće baze podataka uposlenih, te kontinuiranim procesom analize razviti moderne procedure upravljanja istim.
- 4.4. Razviti sveobuhvatne programe edukacije svih uposlenih u Agenciji, posebno na operativnim linijama rada, radi sticanja dodatnih znanja i vještina iz oblasti kriminalističkih taktika, tehnike i metodike u primjeni i eksploataciji suvremenih tehničko-tehnoloških dostignuća, u funkciji sprovođenja najsloženijih poslova i zadataka na otkrivanju i istraživanju kaznenih djela iz nadležnosti Agencije, te razviti i izraditi moderan program za dodatno osposobljavanje i usavršavanje rukovodnih policijskih službenika na svim razinama radi daljeg unaprjeđenja funkcije rukovođenja.

#### **7.4.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA**

Ovaj strateški cilj treba da osigura upošljavanje novih kadrovske potencijala sa adekvatnim moralnim, obrazovnim i stručnim akreditivima, te bolje iskorištavanje kadrovske materijalne kapaciteta poboljšanjem organizacijskog uspjeha i organizacijskog procesa i unaprjeđenje postojećih kadrovske potencijala.

Ispunjavanje ovog cilja omogućiće da Agencija uspješno realizira misiju i strateške ciljeve utvrđene ovim strateškim planom, prije svega efikasnost, odgovornost i profesionalizam u Agenciji, a stvorice se i pretpostavke za uspostavu efikasnog sustava rukovođenja na svim razinama, sa jasno definiranim elementima za funkcioniranje modernog sustava upravljanja uposlenim, koji će rezultirati povećanjem rezultata svih uposlenih.

Neki od mogućih indikatora uspjeha u svezi sa implementacijom ovog cilja:

- Broj raspisanih i broj popunjene pozicija;
- Broj službenika kojima je prestao radni odnos po bilo kom osnovu;
- Broj slobodnih pozicija za interno promaknuće i broj promaknutih službenika;
- Uspostava, moderniziranje i ažuriranje odgovarajućih baza podataka uposlenih;
- Donošenje i realizacija sveobuhvatnih programa edukacije svih uposlenih, a u funkciji sprovođenja najzahtjevnijih policijskih poslova i zadataka, te uspostava sustava analize i praćenja rezultata rada kadrova koji su završili odgovarajuće obuke;
- Uspostava sustava interne kontrole.

**STRATEŠKI CILJ 5. Podići na još veću razinu potporu, suradnju i razmjenu informacija sa županijskim, entitetskim, državnim i međunarodnim partnerima**

Globalizacija u suvremenom svijetu donosi nove oblike interakcije u svim sferama života i rada, "lomi" tradicionalne granice nacionalnih država i izravno dovodi do sigurnosnih implikacija i deficit-a s jedne strane i potrebe za integracionim oblicima suradnje, s druge strane. Raznolikost i različite forme organiziranog i transnacionalnog kriminala uslovjavaju novi sustavski pristup u kreiranju pravovremenog i efikasnog odgovora na rastuće prijetnje i suvremene oblike kriminala. Prostor Bosne i Hercegovine je veoma interesantan sa stanovišta nezakonitih djelovanja transnacionalnih kriminalnih organizacija, sa veoma naglašenim simboličkim vezama koje ostvaruju sa domaćim kriminalnim grupama koje izravno utiču na opću sigurnosnu situaciju.

Radi organizacijsko-sustavskog djelovanja na području borbe protiv svih vidova organiziranog kriminala, kao i definiranja uloge Agencije u toj borbi, uočeni su određeni nedostaci i ograničenja, te prepoznata potreba za dodatnom afirmacijom službene suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini, naročito u segmentu unaprjeđenja potpore, suradnje, razmjene informacija i raspoloživih resursa, te operativnog djelovanja u sprovođenju zajedničkih antikriminalnih operacija.

### **7.5.1. PROGRAMI**

5.1. Nastaviti implementaciju multilateralnih sporazuma potpisanih na razini BiH koji se odnose na međunarodnu policijsku suradnju i inicirati aktivnosti na potpisivanju bilateralnih sporazuma sa zemljama u okruženju i regiji sa kojima nisu uspostavljeni pravni mehanizmi međunarodne policijske suradnje.

5.2. Razviti operativne mehanizme, partnerske odnose i relacije na međunarodnoj razini radi unaprjeđenja međunarodne suradnje, razmjene informacija i sprovođenja zajedničkih međunarodnih istraga, poštujući postojeće pravne okvire unutar zemlje partnera u konkretnim aktivnostima.

5.3. Osigurati potpunu suradnju i implementaciju potpisanih sporazuma i memoranduma o razumijevanju između Agencije, policijskih organa i drugih službenih partnera u BiH i inicirati donošenje dodatnih memoranduma o suradnji i razumijevanju u svim oblastima iz nadležnosti Agencije, posebno u segmentu razrade operativnih mehanizama za kreiranje zajedničkih operativnih aktivnosti u borbi protiv kriminala.

5.4. Unaprijediti postojeće modele i mehanizme razmjene obavještajnih podataka radi poboljšanja sustava razmjene informacija sa službenim partnerima Agencije, modernim i naprednim sustavom komunikacije, uz istovremenu zaštitu, a sve sukladno zakonskim propisima.

5.5. Uspostaviti adekvatan sustav i koncept prosljeđivanja informacija unutar i izvan Agencije donošenjem instruktivnih akata, poštujući zakonske i podzakonske norme o razmjeni podataka i informacija.

5.6. Unaprijediti međuagencijsku suradnju u području organiziranja zajedničkih specijalističkih obuka, edukacije, razmjenu resursa poput osoblja, tehničke opreme i imenovati oficira za vezu.

## 7.5.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Ostvarivanjem starteškog cilja 5. Državna agencija za istrage i zaštitu, kao prepoznatljiv partner u oblasti međunarodne policijske suradnje u regionu, želi da dodatno afirmira svoj integritet i dodatno unaprijedi međuagencijsku suradnju sa agencijama za sprovođenje zakona na razini Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu, implementacija važećih multilateralnih i bilateralnih sporazuma o policijskoj suradnji, uspostavljanje operativnih mehanizama, partnerskih odnosa, te izvođenje koordiniranih policijskih akcija na razini BiH i u regionu predstavljaju imperativ u okviru definiranih strategija za implementaciju ovog cilja. U izravnoj svezi sa ovim strateškim ciljem su strategije koje predviđaju institucionalno i organizacijsko jačanje Agencije uspostavom unutarnje organizacijske jedinice u kojoj će biti situirana međunarodna i međuagencijska suradnja, a koja bi u budućnosti bila uvezana sa Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela u segmentu policijskih poslova od međunarodnog značaja.

U okviru procesa evaluacije i mjerena rezultata ostvarivanja ovog strateškog cilja mogući indikatori uspjeha su:

- Broj uspješno okončanih aktivnosti međuagencijske suradnje (obuke, edukacije, razmjena osoblja, opreme, objekata, oficiri za vezu);
- Pokazatelji o broju i strukturi razmijenjenih informacija sa partnerima i pokazatelji o rezultatima ove razmjene;
- Pokazatelji o stupnju implementacije sporazuma o policijskoj suradnji, pokazatelji o broju i strukturi memoranduma o razumijevanju i instrukcija koji operacionaliziraju suradnju na terenu;
- Broj, obim, struktura i efikasnost zajednički izvedenih policijskih operacija;
- Pokazatelji o učešću Agencije u radu međuagencijskih udarnih grupa, ekspertske tijela, savjetodavnih grupa;
- Procjena spremnosti partnera Agencije u sprovođenju zakona (domaćih i međunarodnih) za ustupanje informacija.

**CILJ 6. Održati dostignuti pozitivan imidž Agencije u javnosti i intenzivno raditi na njegovom daljem unaprjeđenju**

Nastaviti sa unaprjeđenjem funkcije informiranja i odnosa sa javnošću, kao i sa stvaranjem univerzalnog obrasca potrebnih etičkih, moralnih i stručnih kvaliteta i sposobnosti svih uposlenih kako bi se dodatno afirmirao i promovirao imidž Agencije u javnom mnenju.

Radi pozicioniranja Agencije kao vodeće snage u sustavu sigurnosti BiH, ojačati kapacitete Agencije u dijelu odnosa s javnošću, u okviru kojih će se inovativnim pristupom u odnosima sa javnošću, posebno u prezentiranju uspješnih policijskih aktivnosti i rezultata rada Agencije uopće, dodatno učvrstiti liderска pozicija Agencije na domaćem i međunarodnom planu.

### 7.6.1. PROGRAMI

- 6.1. Kreirati organizacijske kapacitete za implementaciju Strategije SIPA-e za rad sa medijima i informiranje javnosti (neophodni kapaciteti podrazumijevaju kadrove, obuku, opremljenost, organizacijsku strukturu, načela i proceduru).
- 6.2. Razviti i implementirati akcijski plan kojim se uspostavlja Strategija Agencije za rad sa medijima i informiranje javnosti.
- 6.3. Insistiranjem na potpunoj implementaciji Etičkog kodeksa policijskih služenika Državne agencije za istrage i zaštitu i podzakonskih akata koji reguliraju ponašanje državnih službenika i zaposlenika, kreirati etičko i kulturno okruženje u Agenciji kako bi se jačanjem individualnog integriteta svakog uposlenog, njegovih profesionalnih, moralnih i stručnih kvaliteta dodatno afirmirao i promovirao pozitivan imidž Agencije u javnosti.
- 6.4. Poboljšati internu komunikaciju u Agenciji putem Intraneta kako bi svi uposleni bili pravovremeno i tačno upoznati sa svim relevantnim informacijama i aktualnim dešavanjima u Agenciji.

## 7.6.2. OČEKIVANI REZULTATI CILJA - INDIKATORI USPJEHA

Imajući u vidu značaj i ulogu odnosa sa javnošću i percepciju javnosti i građana prema radu Državne agencije za istrage i zaštitu, ostvarivanje ovog strateškog cilja pruža objektivne prepostavke da se jasnom unutarnjom strukturu Agencije profesionalnije i efikasnije promovira imidž Agencije kreiranjem i dizajniranjem konkretnih programa, posebno u segmentu kvalitetne prezentacije uspješnih policijskih aktivnosti, sigurnosnih događaja u okviru nadležnosti Agencije, kao i modernim informativnim kampanjama usmjerenim na jačanje ugleda Agencije. Uspostava unutarnje organizacijske jedinice nadležne za rad sa javnošću pružiće kvalitetniji institucionalni temelj i okvir za temeljito i sveobuhvatno sprovođenje Strategije za rad sa medijima i informiranje javnosti.

Indikatori uspjeha u okviru implementacije ovog cilja su:

- Uspostava Odsjeka za odnose sa javnošću – organizacijski okvir;
- Popunjavanje radnih mjesta i materijalno-tehničke prepostavke za rad Odsjeka;
- Seminari, edukacije, programi za osposobljavanje uposlenih u Odsjeku;
- Pokazatelji u broju objavljenih informacija o policijskim operacijama;
- Analiza objavljenih medijskih sadržaja i periodične ankete kako bi se utvrdila percepcija javnosti prema radu SIPA-e;
- Pokazatelji o javnim kampanjama u svezi sa antikriminalnim operacijama, *crime-stoperi*, učešće na javnim okruglim stolovima, debatama, kontakt emisijama;
- Prezentacija o institucionalnim aktivnostima SIPA-e (kontakti sa predstavnicima sigurnosnih agencija i drugih domaćih i inostranih partnera i institucija, potpisivanje sporazuma, memoranduma i protokola o suradnji i razumijevanju);
- Pokazatelji o programima suradnje sa građanima (nastaviti sa praksom održavanja Foruma građana koji će ubuduće činiti predstavnici šireg kruga društvene zajednice);
- Pokazatelji o obimu i kvalitetu komunikacije sa javnošću putem web stranice.



## **8. TABELARNI PREGLED STRATEŠKIH CILJEVA I PROGRAMA**

<b>Strateški cilj 1: Ojačati kriminalističko-istražne kapacitete kao odgovor na pojavne oblike kriminala iz nadležnosti Agencije</b>					
<b>Nositelj cilja: rukovoditelj Kriminalističko-istražnog odjela - 02</b>					
<b>Programi za implementaciju cilja:</b>					
Oznaka	Pregled programa	Organizacijske jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Proračun implikacije
1.1.	Proširiti i ojačati operativne kapacitete kako bi se znatno bolje koristile posebne istražne radnje u otkrivanju i istraživanju najtežih oblika organiziranog kriminala, terorizma i korupcije.				
1.2.	Unaprijediti komunikaciju i suradnju, kao i razmjenu informacija u segmentu kaznenih istraga sa Tužiteljstvom BiH, drugim policijskim agencijama i drugim subjektima koji sudjeluju u istragama.				
1.3.	Redefinirati postojeći sustav selekcije regrutiranja i pripreme rada prikrivenih istražitelja, te u suradnji sa Tužiteljstvom BiH posebno definirati njihovo angažiranje u istragama koje se vode na međunarodnoj razini.				
1.4.	Izvršiti adekvatno kadrovsko strukturiranje kriminalističko-istražnih resursa, te afirmirati definirane standarde Agencije u strukturiranju sastava istražnih timova i metodološkog koncepta za vođenje najkompleksnijih kaznenih istraga.				
1.5.	Nastaviti rad na usaglašavanju postojećih instruktivnih akata za rad kriminalističko-istražnih kapaciteta.	02,03,04,11, 12,13,14.		2014. g.	DA
1.6.	Uspostaviti standarde i razviti visoku razinu pojedinačnog učinka na svim organizacijskim razinama, te unaprijediti postojeću razinu planiranja, organizacije, vođenja, potpore i supervizije u kaznenim istragama i jasno definirati ulogu sjedišta Agencije i regionalnih ureda u odnosu na naredbodavnu, savjetodavnu i koordinirajuću ulogu.				
1.7.	Unaprijediti sustav integriranih finansijskih istraga u izravnoj funkciji identificiranja i efikasne zapljene, osiguranja i oduzimanja nezakonito stecene imovine, odnosno imovinske koristi, te formirati, educirati i opremiti specijalističke timove za vođenje integriranih finansijskih istraga i izvršiti njihovu teritorijalnu disperziju.				
1.8.	Stvoriti tehničko-tehnološke i metodološke pretpostavke za efikasnije vođenje kaznenih istraga, te razviti bolju i djelotvorniju suradnju istražnih kapaciteta sa obavještajnim kapacitetima i napredniji pristup postojećim bazama podataka u okviru Agencije.				
1.9.	Unaprijediti suradnju sa Odjelom za zaštitu svjedoka, sa akcentom na svjedoček koji su ušli u Program zaštite u smislu razmjene informacija i donošenja adekvatnih sigurnosnih procjena.				

<b>Strateški cilj 2: Unaprijediti kriminalističko-obavještajnu djelatnost Agencije</b>					
<b>Nositelj cilja:</b> rukovoditelj temeljne Organizacijske jedinice Odsjeka za obavještajni rad					
<b>Programi za implementaciju cilja:</b>					
Oznaka	Pregled programa	Organizacijske jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Proračun implikacije
2.1.	Definirati pravni okvir za kriminalističko-obavještajnu djelatnost na razini Agencije, sa težištem na identifikaciju strateških i operativnih pravaca obavještajnog rada, odrediti nositelje kriminalističko-obavještajnjog rada, usvojiti temeljne principe kriminalističko-obavještajnjog procesa, kao i metodologije uspostave i vođenja odgovarajućih evidenciјa, uvažavajući principe zaštite tajnosti podataka.				
2.2	Sukladno strateškim ciljevima Agencije standardizirati metodologiju izrade plana prikupljanja kriminalističko-obavještajnih podataka, razviti primjereni sustav prikupljanja informacija, ocjene pouzdanosti izvora i kvaliteta informacije, razviti visoku razinu organizacije aktivnosti kriminalističko-obavještajnjog procesa radi definiranja meta i stvaranja krim. obavještajne mreže na području BiH.				
2.3.	Razvijati odgovarajuće modele koji obuhvataju strukturiran i metodološki pristup analitičkoj obradi velikog broja krim. obavještajnih informacija kako bi analizirane informacije bile prikazane vizuelno jednostavno i jasno, uspostaviti nove, dodatne odgovarajuće baze podataka i upotrebljavati suvremene analitičke programe, te jasno definirati produkte i poluproekte obavještajnjog rada.	02,03,04,11, 12,13,14.	2014. g.	DA	
2.4.	Nastaviti sa procesom sustavskog razvoja Programa rada sa informantima, pronalaženja modaliteta infiltriranja istih u kriminalne grupe koje se bave najtežim oblicima kriminala iz nadležnosti Agencije, te implementaciju svih segmenata Instrukcije o radu sa informantima.				
2.5.	Osigurati potrebne pretpostavke za efikasniji sustav razmjene krim. obavještajnih podataka kroz obavještajno-analitičku potporu kriminalističko-istražnim kapacitetima Agencije.				
2.6.	Osigurati neophodna materijalno-tehnička sredstva, informatičku i drugu opremu za potrebe daljeg razvoja kriminalističko-obavještajne djelatnosti Agencije.				

<b>Strateški cilj 3: Razviti Organizacijske kapacitete Agencije kako bi strateški odgovarala sigurnosnim izazovima</b>					
<b>Nositelj cilja:</b> Kabinet ravnatelja					
<b>Program za implementaciju cilja:</b>					
Oznaka	Pregled programa	Organizacijske jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Proračun implikacije
3.1.	Izvršiti organizacijsko restrukturiranje kriminalističko-istražnih kapaciteta radi prilagođavanja suvremenim trendovima kriminalnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini i regionu, sistematizacijskim i organizacijskim proširivanjem istražnih kapaciteta za borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, korupcije, pranja novca i teškog finansijskog kriminala, kao i istraživanja ratnih zločina.				
3.2.	Funkcionalno uskladiti organizacijske komponente kriminalističko-obavještajne djelatnosti, te normativno definirati ulogu i zadatke obavještajnih kapaciteta na prikupljanju krim. obavještajnih podataka, korištenje obavještajnih baza podataka i mogućnost da regionalni uredi pristupe istim.				
3.3.	Organizacijsko-sistematziciski strukturirati i razviti organizacijske kapacitete za međunarodnu i međuagencijsku suradnju, strateško planiranje i analizu, zaštitu klasificiranih zaštićenih dokumenata, informatičku sigurnost i elektronsku zaštitu, te sprovoditi interne revizije.	01		2014. g.	DA
3.4.	Unaprijediti i normativno definirati međusobne odnose temeljnih organizacijskih jedinica Agencije, sa težištem na funkcionalni odnos kriminalističko-istražnih kapaciteta u sjedištu i njihovih ekvivalenta u okviru regionalnih ureda.				

<b>Strateški cilj 4: Uspostaviti adekvatan potencijal uposlenih koji odražava optimalanu razinu kadrovskega kapaciteta Agencije</b>					
<b>Nositelj cilja: rukovoditelj Službe za administraciju i unutarnju potporu</b>					
<b>Programi za implementaciju cilja:</b>					
Oznaka	Pregled programa	Organizacijske jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Proračun implikacije
4.1.	<b>Nastaviti aktivnosti na implementaciji moderne politike planiranja, upošljavanja, popunjavanja Agencije nedostajućim kadrovima, privlačenja i zadržavanja najkvalitetnijih ljudskih potencijala sa adekvatnim i stručnim akreditivima.</b>				
4.2.	<b>Raspoređivati, unaprijeđivati i profesionalno razvijati uposlene u Agenciji, principijelno i koncepcijski bazirati sukladno stručnim kvalifikacijama, profesionalnom iskustvu, dosadašnjim konkretnim rezultatima rada i iskazanim afinitetima za obavljanje specifičnih poslova i zadatka, posebno u segmentu operativnih poslova ovlaštenih službenih osoba Agencije.</b>				
4.3.	<b>Modernizirati i ažurirati odgovarajuće baze podataka uposlenih, te kontinuiranim procesom analize razviti moderne procedure upravljanja istim.</b>	09		2014. g.	DA
4.4.	<b>Razviti sveobuhvatne programe edukacije svih uposlenih u Agenciji, posebno na operativnim linijama rada, radi sticanja dodatnih znanja i vještina iz oblasti kriminalističkih taktika, tehnike i metodike u primjeni i eksploataciji savremenih tehničko-tehnoloških dostignuća, u funkciji sprovođenja najsloženijih poslova i zadatka na otkrivanju i istraživanju kaznenih djela iz nadležnosti Agencije, te razviti i izraditi moderan program za dodatno osposobljavanje i usavršavanje rukovodnih policijskih službenika na svim razinama, radi daljeg unaprjeđenja funkcije rukovođenja.</b>				

<b>Strateški cilj 5: Podići na još veću razinu potporu, suradnju i razmjenu informacija sa županijskim, entitetskim, državnim i međunarodnim partnerima</b>					
<b>Nositelj cilja:</b> Kabinet ravnatelja					
<b>Programi za implementaciju cilja:</b>					
Oznaka	Pregled programa	Organizacijske jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Proračun implikacije
5.1.	Nastaviti implementaciju multilateralnih sporazuma potpisanih na razini BiH koji se odnose na međunarodnu policijsku suradnju i inicirati aktivnosti na potpisivanju bilateralnih sporazuma sa zemljama u okruženju i regiji sa kojima nisu uspostavljeni pravni mehanizmi međunarodne policijske suradnje.				
5.2.	Razviti operativne mehanizme, partnerske odnose i relacije na međunarodnoj razini radi unaprjeđenja međunarodne suradnje, razmjene informacija i sprovođenja zajedničkih međunarodnih istraga, poštujući postojeće pravne okvire unutar zemlje partnera u konkretnim aktivnostima.				
5.3.	Osigurati potpunu suradnju i implementaciju potpisanih sporazuma i memoranduma o razumijevanju između Agencije, policijskih organa i drugih službenih partnera u BiH i inicirati donošenje dodatnih memoranduma o suradnji i razumijevanju u svim oblastima iz nadležnosti Agencije, posebno u segmentu razrade operativnih mehanizama za kreiranje zajedničkih operativnih aktivnosti u borbi protiv kriminala.	01		2014. g.	NE/DA
5.4.	Unaprijediti postojeće modele i mehanizme razmjene obavještajnih podataka radi poboljšanja sustava razmjene informacija sa službenim partnerima Agencije, modernim i naprednim sustavom komunikacije, uz istovremenu zaštitu, a sve sukladno zakonskim propisima.				
5.5.	Uspostaviti adekvatan sustav i koncept prosljeđivanja informacija unutar i izvan Agencije donošenjem instruktivnih akata, poštujući zakonske i podzakonske norme o razmjeni podataka i informacija.				
5.6.	Unaprijediti međuagencijsku suradnju u području organiziranja zajedničkih specijalističkih obuka, edukacije, razmjenu resursa poput osoblja, tehničke opreme i imenovati oficira za vezu.				

<b>Strateški cilj 6: Održati dostignuti pozitivan imidž Agencije u javnosti i intenzivno raditi na njegovom daljem unaprjeđenju</b>					
<b>Nositelj cilja:</b> Odsjek za odnose sa javnošću i informacije					
<b>Programi za implementaciju cilja:</b>					
Oznaka	Pregled programa	Organizacijske jedinice za sprovođenje projekta	Indikator sprovođenja	Vremenski period za raelizaciju programa	Proračun implikacije
6.1.	Kreirati organizacijske kapacitete za implementaciju Strategije SIPA-e za rad sa medijima i informiranje javnosti (neophodni kapaciteti podrazumijevaju kadrove, obuku, opremljenost, organizacijsku strukturu, načela i proceduru).				
6.2.	Razviti i implementirati akcijski plan kojim se uspostavlja Strategija Agencije za rad sa medijima i informiranje javnosti.				
6.3.	Insistiranjem na potpunoj implementaciji Etičkog kodeksa policijskih služenika Državne agencije za istraže i zaštitu i podzakonskih akata koji reguliraju ponašanje državnih službenika i zaposlenika, kreirati etičko i kulturološko okruženje u Agenciji kako bi se jačanjem individualnog integriteta svakog uposlenog, njegovih profesionalnih, moralnih i stručnih kvaliteta dodatno afirmirao i promovirao pozitivan imidž Agencije u javnosti.	01	2014. g.		
6.4.	Poboljšati internu komunikaciju u Agenciji putem Intraneta kako bi svi uposleni bili pravovremeno i točno upoznati sa svim relevantnim informacijama i aktualnim dešavanjima u Agenciji.				DA

## BIBLIOGRAFIJA

- Zakon o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 35/05 i 49/09);
- Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 63/08 i 35/09);
- Zakon o programu zaštite svjedoka („Službeni glasnik BiH“, broj 29/04);
- Zakon o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga i Akcijski plan („Službeni glasnik BiH“ broj 08/06);
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finaciranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 53/09);
- Kazneni zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 30/05, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 53/06, 55/06 i 32/07);
- Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 26/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09 i 16/09);
- Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 21/03, 61/04 i 55/05);
- Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09 i 59/09);
- Zakon o unutarnjim poslovima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 49/05);
- Zakon o unutarnjim poslovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 48/03);
- Zakon o Državnoj graničnoj službi („Službeni glasnik BiH“, br. 50/04, 27/07 i 49/09);
- Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za potporu policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj 36/08);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik BiH“, broj 28/00 i 45/06);
- Zakon o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 32/07 i 12/09);
- Zakon o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09);
- Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine, prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09);
- Zakon o Visokom sudsakom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 25/04, 93/05, 32/07, 48/07 i 15/08);
- Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2009. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 7/09);
- Ustav Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, Anex 4.) i Amandman na Ustav Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/94) i amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02 i 52/02);
- Ustav Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 28/94, 8/06, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05 i 117/05);
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom unijom („Službeni glasnik BiH“ br. 5/08);
- Sigurnosna politika BiH;

- Strateški plan Ministarstva sigurnosti BiH 2011.-2013.;
- Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina;
- Strategija za borbu protiv organiziranog kriminala 2009.-2012.;
- Strategija za sprečavanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti u Bosni i Hercegovini;
- Strategija za borbu protiv korupcije 2009.-2014.;
- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom unijom;
- Strategija proširenja i ključni izazovi 2011.-2012.;
- Program rada Državne agencije za istrage i zaštitu za 2011. godinu;
- Izvješće o radu Državne agencije za istarage i zaštitu za 2011. godinu;
- Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji SIPA-e;
- Strategija za kontrolu, suzbijanje i sprečavanje zloupotrebe opojnih droga 2009.-2013.;
- Nacionalni akcijski plan za borbu protiv trgovine ljudima 2008.-2012.;
- Razvoj strateškog plana za Agenciju za sprovođenje zakona: Projektni plan – ICITAP;
- Multilateralna suradnja SIPA-e se odvija u okviru: Sporazum između Bosne i Hercegovine i Europske unije o sigurnosnim procedurama za razmjenu povjerljivih informacija, Sl. glasnik BiH, broj 2/06; Konvencija o policijskoj suradnji u Jugoistočnoj Europi, Sl. glasnik BiH, broj 4/07; Strateški sporazum o suradnji između Bosne i Hercegovine i Ureda Europske policije (EUROPOL), Sl. glasnik BiH, broj 10/07; Sporazum sa Europskom unijom o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, Sl. glasnik BiH, broj 13/07; Sporazum između Bosne i Hercegovine i Sjeveroatlanske ugovorne organizacije (NATO) o sigurnosti informacija, Sl. glasnik BiH, broj 10/07; Konvencija o uspostavljanju Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Europi (SECI-SELEC); Protokol o nedozvoljenoj proizvodnji i prometu naoružanja, njegovim dijelovima i komponentama i municiji, koji dopunjava Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminala; Konvencija o borbi protiv trgovine ljudima – Vijeće Europe, Sl. glasnik BiH, 14/07; Konvencija o pranju novca, traženju, pljenidbi i konfiskaciji dobiti stećene kriminalnim radnjama i o financiranju terorizma – Vijeće Europe, Sl. glasnik BiH, 14/07; Konvencija o sprečavanju terorizma – Vijeće Europe, Sl. glasnik BiH, 14/07; Sporazum o dugoročnom strateškom partnerstvu – DCAF, Sl. glasnik BiH, 03/08; Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) i snaga Europske unije (EUFOR) u svezi sa razmjenom informacija dobijenih od SIPA-e putem krim. vruće linije „Krimolovci“ (15.9.2005.); Sporazum o razumijevanju i suradnji u oblasti zaštite i potpore svjedoka i drugih učesnika u kaznenom postupku između jedinica za zaštitu svjedoka BiH i zemalja regionala (20.7.2006. i dopune sporazuma od 06.09.2007. i 15.07.2008); Sporazum između Jedinice za zaštitu Direkcije policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srbije, Odjela za zaštitu svjedoka Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) BiH i Jedinice za zaštitu svjedoka Uprave policije Republike Crne Gore o razumijevanju i suradnji u oblasti zaštite i potpore svjedoka i drugih sudionika u kaznenom postupku i Memorandum o razumijevanju za sprovođenje ILECU u Bosni i Hercegovini i principima njegovog funkcioniranja, 4.11.2010. godine.
- Bilateralna suradnja odvija se u okviru: Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Makedonije i Bosne i Hercegovine (veljača 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Hrvatske i Bosne i Hercegovine (ožujak 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Crne Gore i Bosne i Hercegovine (2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Slovenije i Bosne i Hercegovine (listopad 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Srbije i Bosne i Hercegovine

(2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Albanije i Bosne i Hercegovine (studen 2005. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Španjolske i Bosne i Hercegovine (rujan 2006. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Arube i Bosne i Hercegovine (siječanj 2007. godine); Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Holandski Antili i Bosne i Hercegovine (svibanj 2007. godine) i Memorandum o razumijevanju između finansijsko-obavještajnih jedinica Paragvaja i Bosne i Hercegovine (listopad 2007. godine).

- Sporazum o suradnji između SIPA-e i Ureda za suradnju sa INTERPOL-om (2004. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinjske, Srednjobosanske, Hercegovačko-neretvanske, Zapadnohercegovačke, Sarajevske i Županije 10 i Povjerenstva Europske unije o uspostavi sustava automatske identifikacije otiska prstiju (2004. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužiteljstva BiH o suradnji u oblasti kaznenih istraga teških povreda međunarodnog humanitarnog prava (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Tužiteljstva BiH u otkrivanju i kaznenom gonjenju počinitelja kaznenih djela (2005. godine);
- Aneks sporazuma o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Kaznenog i Apelacijskog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužiteljstva BiH (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju i suradnji između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH i Međunarodnog programa pomoći u kriminalističkoj obuci - ICITAP (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka, informacija i dokumentacije u svezi sa kaznenim djelima protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom između Ministarstva sigurnosti BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Državne agencije za istrage i zaštitu, Uprave policije FBiH, NCB INTERPOL Sarajevo, Državne granične službe, Obavještajno-sigurnosne agencije i Policije Brčko Distrikta (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Državne agencije za istrage i zaštitu i Ureda registrara za Odsjek I i Odsjek II Kaznenog i Apelacijskog odjela Suda BiH i posebnih odjela Tužiteljstva BiH o suradnji na području zaštite svjedoka i potpore svjedocima (2005. godine);
- Sporazum o koordinaciji obavještajnih, sigurnosnih i policijskih aktivnosti, čiji su potpisnici ministar odbrane BiH, ministar sigurnosti BiH, ravnatelj Državne agencije za istrage i zaštitu, ravnatelj Državne granične službe BiH, generalni ravnatelj Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje, glavni državni tužitelj BiH, ministar unutarnjih poslova FBiH, ministar unutarnjih poslova RS, šef Policije Brčko Distrikta, šef Financijske policije FBiH, ravnatelj Porezne uprave FBiH, ravnatelj Porezne uprave RS, ravnatelj Porezne uprave Brčko Distrikta (2005. godine);
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova, Državne agencije za istrage i zaštitu, Državne granične službe BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, Distrikta Brčko, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske,

Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinske, Srednjobosanske, Hercegovačko-neretvanske, Zapadnohercegovačke, Sarajevske i Županije 10 i Povjerenstva Europske unije i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o razvoju državne mreže o kriminalističkoj analizi i informacionom sustavu u okviru Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);

- Memorandum o razumijevanju o razmjeni obavještajnih podataka u svezi sa kaznenim djelima između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne granične službe BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosne agencije, Uprave za neizravno oporezivanje BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinske, Srednjobosanske, Hercegovačko-neretvanske, Zapadnohercegovačke, Sarajevske i Herceg-bosanske, Brčko Distrikta BiH, Porezne uprave BiH, Porezne uprave RS, Porezne uprave Brčko Distrikta, Financijske policije RS (2005. godine);
- Memorandum o suradnji, pružanju pomoći i međusobnoj koordinaciji poslova između Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Državne agencije za istrage i zaštitu (2005. godine);
- Sporazum o uspostavi sustava elektronske razmjene podataka iz evidencija policijskih tijela tužiteljstava između Ministarstva sigurnosti, Granične policije BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu, Federalne uprave policije, MUP-a RS, Policije Brčko Distrikta, MUP-a županija (Unsko-sanske, Posavske, Tuzlanske, Zeničko-dobojske, Bosansko-podrinske, Srednjobosanske, Zapadnohercegovačke, Hercegovačko-neretvanske, Sarajevske i Županije 10 i Visokog sudskega i tužilačkog vijeća (2009. godine).

## KRATICE

CYBERCRIME- Kibernetički kriminal

DCAF – Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces/Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

Egmont – The *Egmont* Group of Financial Intelligence Units grupa/Egmont grupa

EU – European Union/Europska unija

EUFOR – European Forces/Europske snage

EUPM – European Union Police Mission/Policijска misija Europske unije;

EUROPOL – The European Police Office/Ured Europske policije

FATF – Financial Action Task Force/Radna grupa za finansijske aktivnosti

ICITAP – International Criminal Investigative Training Assistance/ Međunarodni program pomoći SAD u oblasti kaznenog pravosuđa

ICTY – International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia/ Međunarodni kazneni tribunal za bivšu Jugoslaviju

INTERPOL – International Criminal Police Organization/Međunarodna organizacija kriminalističke policije

IPAP – BiH-NATO Individualni partnerski akcijski plan

MAP – Akcijski plan za partnerstvo BiH sa NATO-om

MONEYVAL – Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism/Komitet Vijeća Europe za sprečavanje pranja novca

MUP FBIH – Ministarstvo unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine

MUP RS – Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske

NATO – North Atlantic Treatu Organisation/ Sjevernoatlanski vojni savez

NATO KT- Koordinacijski tim Vijeća ministara BiH

OBA – Obavještajno-sigurnosna agencija BiH

OESSION – The Organization for Security and Co-operation in Europe/Organizacija za europsku sigurnost i suradnju

PfP – Partnership for Peace/Program partnerstva za mir (NATO)

SECI centar – SECI center/Centar za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi

SIPA – State Investigation and Protection Agency/ Državna Agencija za istrage i zaštitu

UN – United Nations/Organizacija Ujedinjenih nacija

UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime/UN-ov Komitet za borbu protiv droga